

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izahaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katol. Hukovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust, Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Mir božičnih praznikov.

Vse se pripravlja na božične praznike! Skrbna mati je očistila sobe, pripravila perilo, in sedaj se ogleduje po shrambi, da bo miza na praznike dobro pogrnjena. Oče je končal svoje delo v gozdovih, vinarstvih, na polju in travnikih ter se mudi zadnje dni okoli domače hiše, da še tukaj spravi vse v lep red. Otroci, ki so izven doma, pošiljajo pisma, da se vrnejo ob praznikih k ljubim starišem in da že komaj pričakujejo veselega svidenja. Trgovci imajo te dni polne trgovine, obrtniki ter rokodelci pa polne roke dela. Vse se pripravlja na božične praznike!

In naše srce, tudi ono se pripravljajo po svoje na praznike. Tajno, tiho in polagoma prihajajo vanj nenavadna čustva. Nekaj blaženega imajo ta čustva v sebi, nekaj svetega, nekaj osrečujočega. Človeka povzdignejo nad nižino vsakdanjih preprirov in bojev, osvobodijo ga trdih, in večkrat umazanih vezi kruhoborskega življenja, ter dajo njegovi duši prost polet v kraljestvo vzvišenih čustev miru, ljubezni do bližnjega ter odpuščanja vsem nasprotnikom. Tudi naše srce se pripravljajo po svoje na božične praznike!

Glasno in veselo se razlegajo zvonovi domače cerkve po dolinah in bregovih. Čudno! O božičnih praznikih pojejo zvonovi drugače kot navadno, in o velikonočnih praznikih zopet drugače. O Božiču pojejo tako mило, tako mirno in k sebi vabeče! In ljudje radi sledijo vabljenju božičnih zvonov. Od vseh strani prihajajo k cerkvi, kakor pisani trakovi se gibljejo cele vrste ljudi po cestah in potih, ki se stekajo vse k cerkvi. Tudi orglje pojejo drugače kakor drugokrat. Kakor bi bile napolnjene z veseljem in prisrčno molitvijo.

Jaslice nas poziravljajo s postranskega oltarja. Ah, te jaslice! Zarko oko nežnih otrok, kako bistro in živalno si ogleduje Jezusčka, pastirje in živinico. To je dogodek za naše najmlajše zemljane, kadar gledajo skupino sv. družine, po tuje oblečene pastirje in v les upodobljeno čredo v slikovitih, bujnih barvah lepo razpostavljeno pred seboj. Mlada srca živijo ob teh pogledih in pobožne matere jih morajo opominjati, da tuintam vendar sklenejo rokice k molitvi in molijo Onega, kojega rojstvo obhajamo.

Popolnoma drugače prihajajo odrasli ljudje k jaslicam. Z veseljem, globokim in tihim veseljem, da se je rodil Odrešenik. Iz ljubezni do nas je prišel na svet, da nas potegne iz teme prevar in pregreh. Ni prišel, da nas kara in kaznuje, ampak da nas vabi k sebi in nam odpušča. Naša pota so polna zmot in naša srca polna neurejenih želj, mi potrebujemo odpuščanja. Pri božjem Detetu ga najdemo, ravno zaradi tega je prišel Odrešenik med nas. Z zaupanjem poklekamo pred jaslicami ter tožimo božjemu Detetu svoje zmete in pregrehe. In prepričani smo, da smo našli uslišanje. Mir, blaženi mir božičnih praznikov se vseljuje v naša srca. Srčne se čutimo, ker naša srca počivajo za trenotek pri Bogu.

Blaženi, tajinstveni in osrečujoči mir božičnih praznikov, ne zapusti naših src. Ljubo Dete v jaslicah, ostani vedno pri nas!

Kaj nam je treba pripraviti za ljudsko štetje.

Pri ljudskem štetju, ki se vrši po celi državi z 31. decembrom, morajo gospodarji, oziroma stariši, imeti pripravljena naslednja dokazila:

I. Listine dokazujoče ime, rojstni kraj, starost in domovinstvo (zlasti rojstni list, domovnico, poročni list, delavsko knjigo, družinsko knjigo, viničarsko knjigo, potni list in enake).

Za vsako h gospodarstvu spadajočo osebo, nadalje za vsakega ne pri stariših stanujočega sina in za vsako ne pri stariših stanujočo hčer, kateri še niso samosvoji (polnoletni ali proglašeni za polnoletne) ravno to.

II. Po 1 matični izpisek ali po 1 poverjeni prepis krstnega lista:

Za vsakega h gospodarstvu spadajočega, v letih 1891 do 1901 rojenega moškega avstrijskega državljanca in za vsakega v kronovinah in deželah zastopanih v državnem zboru v letih 1891 do 1901 rojenega, ne pri stariših stanujočega sina.

Ta dokazila si morajo priskrbeti dotični gospodarji in stariši.

Takšni matični izpiski se izdajajo na ustmeno ali pismeno, kolka prosto prošnjo zastopaj in pristojbine prosto. Za dečke, oziroma mladeniče, rojene v kronovinah in deželah zastopanih v državnem zboru pri onem matičnem uradu, v kojega okolišu so se narodili. Za dečke, oziroma mladeniče, rojene izven kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru, se poverjujejo prepisi izvornih rojstnih listov, katere se imajo napraviti stranke same, pri magistratih mest v lastnim Statutom (pri mestnih svetih, mestnih uradih), pri okrajnih glavarstvih in političnih ekspoziturah na ustmeno ali pismeno, kolka prosto prošnjo zastopaj in pristojbine prosto.

Ker v prav mnogih slučajih ni mogoče takoj spisati izpisek iz rojstne knjige in ker istotako nabava drugih, pod točko I. navedenih listin dokaj časa zahteva, se vsem, kateri so v smislu tega razglasa zavezani predložiti dokazila, priporočila, da čim najpreje vkrenejo, kar je v dobavo teh listin potrebno, da imajo pred koncem 1910 potrebne listine v rokah.

V vseh občinah mariborskega političnega okraja se bodo štelo po števni komisarijih.

Vsak gospodar mora števemu komisariju, izkazanemu z namestitilno listino, ko se zgledi v hiši, oziroma v stanovanju:

1. brez vsakega vpliva in po pravici odgovarjati na v svrhu izpolnjevanja zapisnice stavljenega vprašanja.

2. na zahtevanje dovoliti vpogled v pripravljene listine I. skupine (glej zgoraj.)

3. vročiti slučajne matične izpiske, oziroma poverjene prepise krstnih listov (glej zgoraj točko II.) Kdor bi se štetju odtegnil ali bi dal napačne odgovore, se ga lahko kaznuje z globo od 2 do 40 K ali z zaporom do 4 dni. Kaznuje se lahko tudi tiste, ki bi ne pripravil vsega, kar je potrebno za štetje. Ako bi kdo zakrivil kake posebne prestopke, si nakopa lahko tudi sodnijsko postopanje.

Vsaka posamezna oseba bo morala odgovoriti na povprečno 30 vprašanj. Vprašalo se bo po imenu, po družinskem ali drugem razmerju do imejtelja stanovanja, po spolu, rojstnih datih, domovinski pravici, verskem izpovedanju, številu družine, občevalnem jeziku, znanju čitanja in pisanja in telesnih hibah. Za nas je najvažnejše vprašanje po občevalnem jeziku. Postavno velja za občevalni jezik samo en jezik, in sicer oni, ki se ga govori v lastni domači družini. Ako tedaj delojemalec govori z delodajalcem nemški, to še ni njegov občevalni jezik, ampak njegov občevalni jezik je oni, ki ga govori v svoji družini. — Kratko rečeno: občevalni jezik je ravno isto kot materni jezik, na vprašanje po občevalnem jeziku moramo ravno tako odgovoriti kakor če bi bili vprašani po materinem jeziku. Vprašalo se bo vsakega tudi po njegovem poklicu in po realnem posestvu v državi. Omenjeno naj še bo, da se vrši ob enem z ljudskim štetjem tudi štetje živine, kar smo sicer že večkrat poročali.

V Mariboru in Celju se bo vpraševalo tudi po stanovanjskih in hišnih razmerah. Poizvedovalo se bo po natančnem opisu stanovanja, visokosti najemnine itd. Vsa vprašanja se morajo odgovoriti tako kakor bo faktično stanje dne 31. dec. 1910. Če bi se tedaj na primer zgodilo, da bi prišel h kakim stranki števni komisar še le okoli 15. jan., potem se mora odgovoriti tako, kakor je bilo 31. dec.

Politični ogled.

— Drž. zbor je zadnji petek, dne 16. t. m. dokončal svoje letošnje delovanje. Sprejel se je trimesečni proračun za leto 1911, podaljšal za dobo enega leta sedaj veljavni opravilnik, ter dovolil začasno za šest tednov avstro-ogrski banki, da še nadalje izdaja bankovce v papirju in da ji ni treba, ako sama noče, v tem času za bankovce odšteti zlatega denarja. Sprejeli so se tudi vsi nujni predlogi, ki so jih stali različni poslanci zaradi uim v svojih volilnih okrajih. V imenu poslancev Kmečke zveze je govoril ob tej priliki dr. Korošec in opozarjal vladne zastopnike, da se naj ozirajo posebno na Spodnje Štajersko, ker tam uime nastopajo leto za letom in ker so se javili novi sovražniki kmečkih pridelkov, namreč črvi, ki napravljajo velikansko škodo. Dr.

Benkovič pa je govoril za znižanje tarifov (prevoznih cen), ki se naj dovolijo za premog, izkapan na slovenskih tleh. Ob koncu petkove seje je želel zbornični predsednik krščanski socialcec dr. Pattai vsem vesele praznike, in poslanci so se odpravili v svojo domovino. Državni zbor bo zopet sklican okoli sredine meseca januarja. Med tem ko poslancev ne bo na Dunaju, se bo gotovo sestavilo novo ministristvo. Mnogi mislijo, da bo cesar zopet baronu Bienenrthu poveril sestavo nove vlade, a da baron Bienenrth ne bo vzel več v svoj kabinet onih oseb, ki so postale slišno nepriljubljene, kakor finančni minister Bilinski.

— Neodrešeni Italijani, navadno iredentovci nazivani, se imenujejo vsi oni Italijani, ki stanujejo v Avstriji, pa bi radi prišli pod italijanskega kralja. Oba ministra zunanjih zadev, italijanski marki San Giuliano in avstrijski grof Aehrenthal sta letos javno in slovesno zatrjevala, da ni več iredente. Toda kmalu nato sta bila v Avstriji v Gradcu in na Dunaju dva procesa proti iredentovcem, v katerih so se obtožencem dokazale izdajalske zveze z italijanskim kraljestvom, v Italiji pa so imeli italijanski narodovci pred kratkim v Florenci shod, na katerem so padle navdušene besede za neodrešene avstrijske brate. Govorniki so naglašali, da bodo njihove vojne priprave leta 1912. popolnoma dokončane. Vsprejela se je resolucija, v kateri se je poudarjalo: „Zdrav in ploden iredentizem je le oni, kateri brani narodnost neodrešenih pokrajin, z namenom, da najdemo te pokrajine v njih zvestobi in jeziku ohranjene, kadar jih bomo s svojimi prenovljenimi močmi rešili.“ Rešili seveda iz objema avstrijske države! Pozornost vzbujajo tudi predlog italijanske vlade poslanski zbornici, da se naj zdatno pomnoži število parobrodov na Jadranskem morju. Brezdvomno je, da se pripravljajo Italija vsepovsod na trenotek, v katerem nas hoče z oboroženo silo oropati Trsta in naših italijanskih pokrajin.

— S Portugalskega prihajajo sedaj bolj redka poročila. A ta pravijo, da ljudje niso zadovoljni z novo framasonsko vlado, ker jim ni prinesla onega blagoslova, katerega je obetala. Pograbili so voditelja pač kraljevo in cerkveno premoženje, a s tem niso osrečili ljudstva, ampak le sebe in svoje prijatelje. Nekateri osebe, ki so prišle pod novo vlado kvišku, so morali že odstaviti, ker so preveč goljufale in kradle. Je že tako, da kjer se druge božje postave ne izpolnjujejo, tam se tudi sedma ne izpolnjuje. Tudi vojaki, ki so se udeležili upora, so hudo nezadovoljni, ker se jim je prej od framasonskih voditeljev mnogo obljubljalo, pozneje pa nič dalo. Na Španskem je že v krogih okrog kraljeve rodbine minul prvi strah, ki ga je vzbudila portugalska prekucija, in sedaj se kralj zopet pripravljajo, da dela liberalno politiko. Toda zgoditi se mu zna, kakor portugalskemu kralju, da bo ljudstvo pozneje obdržalo liberalizem, pognalo pa kralja.

Mala politična naznanila.

Dne 16. decembra: Delegacije se snidejo dne 28. in 29. t. m. v Budimpešti, da rešijo začasen proračun. — Švicarska zvezna skupščina je izvolila zveznim predsednikom za leto 1911 načelnika oddelka za notranje stvari, Marka Rucheta. — Kitajci hočejo ustavo. V Mukdenu je priredilo 10.000 Kitajcev demonstracijo. Zahtevali so, naj se skliče takoj kitajski državni zbor.

Dne 17. decembra: Na Dunaju so se sešle dne 14. t. m. letošnje vojaške konference (posvetovanja) pod predsedstvom cesarja. Zaključile so se včeraj. — Ruska tajna policija je prišla zopet na sled veliki, po vsej Rusiji razširjeni tajni organizaciji revolucionarjev. Včeraj je zaprla policija v Petrogradu 15 dijakov, obdolženih revolucionarne agitacije, in preiskala veliko hiš. — Novi nemiri so vzbudili v Albaniji. Albanci zapuščajo Turčijo in se naseljujejo v Črni gori. Sulaman aga je zbral 300 mož in proglašajo novo vstajo.

Dne 18. decembra: Gosposka zbornica bo zborovala v torek, dne 20., in v sredo, dne 21. t. m., da potrdi predloge o državnih potrebščinah, sprejete v poslanski zbornici. — Češko-nemška sprava pogajanja se to leto ne bodo več vršila. Nadaljevala se bodo šele v prvi polovici januarja prihodnjega leta. Kakor se poroča, je smatrati češko-nemška sprava pogajanja, ki bi se imela vršiti na Dunaju, za popolnoma ponesrečena, in se bodo meseca januarja nada-

ljevala spravna pogajanja v Pragi. — Hrvaški sabor je sklican dne 20. t. m.

Dne 19. decembra: Vojno ministrstvo je ozirom na to, da se bo uvedla dveletna službena doba, in bo treba zato bolj natančno šolanja vojakov, odredilo, da se imajo v bodoče častniki veliko bolj kakor doslej priučiti drugemu deželnemu jeziku, oziroma jeziku polka, to je moštva. Dosedanji jezikovni tečaj za častnike niso imeli zaželjenega uspeha, vsled česar se bo to zdaj preosnovalo in se bodo uvedle stroge izkušnje; vrhu tega morajo poveljstva jezikovni izobrazbi častnikov posvečati posebno skrb. — Cesar je sprejel včeraj v posebni avdienci barona Bienertha in ogrskega ministrskega predsednika Khuenta, ki sta mu poročala o političnem položaju. — Iz Londona se javlja, da se skliče novi angleški parlament dne 8. februarja, katerega dne se slovesno otvori.

Cenjenim naročnikom.

Zopet je pred durmi novo leto, ko bo treba obnoviti za leto 1911 naročnino na „Slovenskega Gospodarja“. Ker je ob novem letu v tiskarni silno veliko dela, zato smo že v predzadnji številki položnice, da spravimo s tem delo naprej. Prosimo pa cenjene naročnike, da bi nam poslali naročnino za leto 1911 že pred novim letom, kolikor jim je to mogoče. Po praznikih namreč in po novem letu se nam delo v upravnistvu grozno kupiči, da ga mnogokrat pri najboljši volji ni mogoče sprosti opravljati. Le pomislite, če nam 10.000 do 12.000 naročnikov pošlje v par dneh naročnino, koliko da to vpisovanja! Ako pa se začne naročnino pošiljati že v drugi polovici decembra, se vpisovanje poslanega denarja lepše razdeli in bolj mirno izvrši, kakor če pride po 500 do 800 naročnikov naenkrat. Zatorej prosimo še enkrat, da se začne pošiljati naročnino prej ko mogoče.

Denar se naj pošilja po položnici, ki naj se natančno izpolni. Ime se naj razločno piše, ravno tako tudi pošta. Stari naročniki naj zapišejo na položnico nad besedami „Položnica“ besede: **Star naročnik**; novi naročniki pa naj na istem mestu napišejo besede: **Nov naročnik**. Ravno tako se naj zapiše na nakaznico „nov“ ali „star“, če pošlje kdo denar po nakaznici. S tem nam prihranijo naročniki mnogo, mnogo časa. Torej ne pozabiti!!

„Slovenski Gospodar“ bo stal s prilogo „Gospodarske Novice“, kakor do zdaj 4 krone na leto.

Vse dosedanje naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti. Vsak naj skuša pridobiti še vsaj enega novega naročnika! Uredniki pa bodo posvetili listu vso skrb, da bo res zanimiv in zabaven. Posebno bo delal urednik „Gospodarskih Novic“ na to, da bo ta prepotreben list za našega kmeta prinašal mnogo koristnega in poučnega berila!

Zdaj torej vrli somišljeniki, na agitacijo, da bo naš list v kratkem v vsaki poštene slovenski hiši!

Uredništvo in upravnistvo.

Razne novice.

* **Vesele božične praznike** želimo vsem sodelovalcem, naročnikom in prijateljem našega lista. S temi željami pa združujemo iskreno prošnjo, da sedaj pred novim letom, ko se objavljajo naročnine za list, zastavijo krepko agitacijo za naš list. Močno število naročnikov je moč stranke, je moč misli, katere zastopamo. Sovražniki našega katoliškega kmečkega ljudstva ne zamudijo nobene prilike, da posejejo ljuliko, zato tudi mi ne smemo spat. V delu je rešitev, v agitaciji rast lista in stranke!

* **Imenovanje.** C. kr. finančno ministrstvo je imenovalo c. kr. finančnega komisarja dr. Josipa Povaleja finančnim tajnikom „ad personam“. To je pravi odgovor na vse neosnovane napade v „Marburgerci“ in tudi slovenskih liberalnih časopisih, katerim je bil ta odlični višji finančni uradnik popolnoma po krivici izpostavljen.

Iz sodniške službe. V pokoj je stopil vodja okrajne sodnije na Vranskem, deželnosodni svetnik g. Rotner.

Razpisana učiteljska mesta. Na petrazredni ljudski šoli v Kapeli pri Radencih ste razpisani mesti učitelja in učiteljice. Šola je v drugem krajevnem razredu. Zahteva se znanje obeh deželnih jezikov. Prošnje do 20. januarja 1911 na krajni šolski svet v Kapeli. — Na šestrazrednici pri Sv. Barbari v Halozah je razpisano mesto definitivnega učitelja. III. krajevni razred. Prošnje do 10. jan. 1911 na krajni šolski svet pri Sv. Barbari. — Na 5razredni ljudski šoli pri Sv. Križu na Murskem polju je razpisano mesto učitelja. Šola je v II. krajevnem razredu. Razpisujejo se še naslednja mesta za učiteljice: Pri Sv. Križu na Murskem polju, na okoliški 5razredni dekliški Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru, in na ljudski šoli pri Sv. Petru pri Račgoni. Vsa ta mesta so v II. krajevnem razredu. Prošnje na pristojne krajne šolske svete do 20. januarja 1911. — Razpisano je nadalje do 31. decembra nadučiteljsko mesto na Vranskem, ker je stopil tamošnji nadučitelj S. Meglič v pokoj.

* **Za ljudsko štetje.** Ako bi kateri Slovenec dvomil o tem, ali ga je števni komisar zapisal kot Slovence, naj pogleda še tekom meseca januarja zapisno polo njegove družine pri občinskem predstojniku. Ta mora namreč po končanem štetju zbrati vse podatke o ljudskem štetju, in jih do 5. februarja vpo-

slati politični oblasti. Če se torej opazi, da je števni komisar drugače vpisal, kot mu je izpovedala stranka, napraviti je treba takoj pritožbo na okrajno glavarstvo. Opozarjamo naše ljudi, naj pazijo na postopanje nemškutarjskih komisarjev, pa tudi naši možje, ki opravljajo posel števnih komisarjev, naj bodo strogo nepristranski, da ne pridejo v nasprotje s kazenskim zakonom. Dijaki in mladina, postavite se zopet pri ljudskem štetju v službo naroda!

* **Iz liberalnega tabora.** Štajerska liberalna stranka vedno bolj hira. Sedaj naznanja, da bo z novim letom „Narodni Dnevnik“ prenehal izhajati. Zapustil bo za seboj dolge in zavest, da je bil najumazanjši list, kar jih je kdaj izhajalo na Štajerskem.

* **Na stražo!** Brez dvoma je, da se bodo liberalci sedaj, ko jim je izdahnul „Narodni Dnevnik“, z vso silo vrgli na agitacijo za svoja še živeča lista „Nar. List“ in „Slogo“. Hodili bodo od hiše do hiše ter lovili naročnikov. Naši somišljeniki naj stoje na straži in se pripravljajo na krepek odpor, ki naj obstoji v agitaciji za „Slov. Gospodarja“, „Naš Dom“ in „Stražo“.

* **Naša stranka** je sedaj tudi glede na častnikarstvo močnejša, nego nasprotna liberalna. Tam imajo z novim letom le še „Slogo“ in „Narodni List“, mi imamo „Naš Dom“ za mladinsko organizacijo, tednik „Slovenski Gospodar“ in trikrat na teden izhajajočo „Stražo“. Mi gremo naprej, liberalci nazaj!

* **Kapucini** v Celju nameravajo prihodnje leto povečati in prenoviti svojo redovno cerkev. Kdor pozna to majhno, sicer lično cerkvico in upošteva navaj ljudstva, ki prihaja v to cerkvico od vseh strani, ta ve, da je povečanje te cerkvice res potrebno. In da se bo to uresničilo, treba je samostanu pomoči in podpore od vseh strani. Zato se udano podpisani obračam z zaupanjem do vseh samostanskih prijateljev, znancev in dobrotnikov s prošnjo, da me podpirajo pri tem podjetju. Posebno sedaj o božičnih praznikih se vsem priporočam za prav bogato „božično darilce“. — Za dobrotnike se berejo vsak mesec 4 sv. maše! Za vsak dar se že naprej zahvaljuje iz srca — p. Ladislav Hazemali, t. č. gvardijan.

* **Pritožbe** proti odločbam županstev. Ker se čisto dogajajo slučaj, da občani ne vedo, kako naslavljati morebitne pritožbe proti županstvu, je potrebno, da podamo tu točno pojasnilo o tej stvari. Pred vsem moramo imeti pred očmi, da so županstveni pesli — v popolnem soglasju z dvojnimi področjem občin dvojni, in sicer posli lastnega in posli prenešenega delokroga. Proti vsaki odločbi ali določili županstva je dopuščen utok ali rekurz. Upoštevati pa je pri tem, da je pot višjih instanc različna in se ravna po tem: ali se izpodbija odločba ali določilo nanaša na samoupravo (lastno), ali pa na politično (prenešeno) področje. V prvem slučaju je utok proti županstvenim odločbam predložiti deželnemu odboru; v drugem slučaju je predložiti utok c. kr. okrajnemu glavarstvu dotičnega okraja, oziroma v tretji instanci c. kr. namestništvu v Gradcu. Če bi odbor sklepal o rekurzih in stvareh, ki se tičejo političnega (prenešenega) področja, je dotični sklep neveljaven. Naj podamo praktičen izgled. Kak župan izvršuje n. pr. z dvema podžupanoma vred pravico nalaganja kazni. Ker spada ta pravica nalaganja kazni v prenešeno področje, ni smeti utoka proti kazenski razsodbi, ki jo je izdal župan z dvema podžupanoma vred, predložiti odboru, marveč okrajnemu glavarstvu. Vzemimo še slučaj, ko mora odbor sklepati o utoku, vloženem v samoupravnih stvareh proti kakim odločbi župana, tedaj ne sme dotični odborovi seji predsedovati župan. Odbor more torej razpravljati in sklepati o teh utokih kedarkoli si boji, ne da bi mu bilo treba gledati na rok. Takim utokom se smejo prijaviti usmeno v občinskem uradu, ali pa se lahko vlagajo pismeno.

* **Kmetovalci, pozor!** S 1. januarjem 1911 stopi v veljavo nova postavna odredba o varnostnih pripravah pri kmetijskih in drugih strojih. Mlatilnice, domači mlinci, vejalnice, stroji za pripravo krme i. dr. morajo biti opremljeni z varstvenimi pripravami, da se preprečijo morebitne nesreče. Kdor ne bo zavaroval strojev, zapade kazni. Natančneje o tem se izve pri županih.

* **Hmeljišča** v Avstriji v letu 1910. Poljedelsko ministrstvo je nedavno izdalo začasno štatistiko o velikosti površine zemlje, ki je nasajena v Avstriji s hmeljem. Glasom te je bil leta 1910 v Avstriji nasajen hmelj na 20.037 ha; od tega odpade na Češko 73,2%, Galicijo 11,4%, Štajersko 3,7%, Moravsko 3,1%, in Gornje Avstrijsko 2,6%. Ako primerjamo ta števila z onimi iz leta 1909, vidimo, da so se v letu 1910 hmeljski nasadi omejili, in sicer v celem za 2500 ha (11,5%). Najbolj se je poznalo to na Štajerskem (40,2%), Gornje-Avstrijskem (38,5%), v Galiciji (10,1%, na Češkem (4,7%); na Moravskem pa so se hmeljski nasadi zvečali za 3,4%. Primerjanje obsegov hmeljskih nasadov od leta 1900 do 1910 nam pokaže stalno omejevanje hmeljišč. To je razumljivo, če se pomisli, da stalno naraščajoči stroški ne stoje v pravem razmerju z negotovostjo pokritja in s cenami hmelja.

* **Stetje živine.** Še enkrat opozarjamo na stetje živine, ki se bo vršilo o novem letu. Celo napačno, da prav nespametno je, pri tej priliki živino zatajiti. Kajti davek se ne odmerja po številu živine, ki se določi po štetju, ampak vendar-le po velikosti in vrednosti zemljišč, oziroma po napovedi za osebno dohodnino. Pač pa se bodo državne podpore, ki so namenjene za povzdigo živinoreje in pospeševanje vnovčevanja živine, odmerjale po številu živine, ki se bo določilo po štetju. Čim več živine se bo pri nas na-

štelu, tem večje bodo podpore. Tudi deželne podpore se bodo ravnale po teh številih. Ker se bo vsled neugodnih krmskih letin in vsled silnega povpraševanja po živini letos itak našelo manj komadov, nego se je je drugokrat, bo treba tem vestnejše vsak rep napovedati, sicer bo škoda pri delitvi podpor za nas velika.

* **Bolezen** na gobcu in parkljih. Tekom zadnjih dni se je v več občinah mariborskega političnega okraja uradno dokazala bolezen na gobcu in parkljih med govejo živino. Okuži se s to kugo ne le goved, ovce, koze in svinje, temveč tudi človek. Ljudje se okužijo večidel, ako zavživajo surovo ali nezadostno kuhano mleko iz okuženih hlevov in tudi iz takšnega mleka narejeno sirotko, surovo maslo itd. Z ozirom na to dejstvo se uporabljajo prebivalstvo svari pred použivanjem surovega ali nezadostno kuhanega mleka.

* **Južna železnica.** Železniški odsek državnega zbora se je v zadnjih dveh sejah bavil z vprašanjem zvišanih tarifov južne železnice. Lanske leto se je posrečilo odseku, da je dovolila vlada zadostno zvišanje le za eno leto. Pod pretvezo, da državni zbor ni zboroval, pa je letos dovolila vlada zvišane tarife do konca leta 1917, in sicer kljub temu, da so proti zvišanju ugovarjali deželni zbori prizadetih dežel.

* **Izdelovanje** sodavice je, kakor naznanja državni zastopnik, postala koncesionirana obrt.

Položaj obmejnih Slovencev je žalosten. Boriti se morajo takorekoč noč in dan proti tujemu nasilju, da si ohranijo svoj jezik in svojo zemljo. Ali sami so preslabi, da bi mogli dobojevati gigantski boj. Pomagati jim morajo oni, ki so v srečnejših razmerah. — Res je, da vsak ne more prispevati z denarjem, podpira pa lahko obmejne Slovence s tem, da kupuje blago, ki se prodaja v korist obmejnim Slovincem. Tu mislimo na Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem, ki je opremljena s štampiljo „Slovenske Straže“. Kolinska kavina primes je izvrstni domači izdelek, ki daleko nadkriljuje vse tuje tovrstne izdelke. Skatljice, ki se prodajajo izrecno v prid obmejnim Slovincem, niso nič dražje od navadnih skatljic, in blago je v njih ravno tako izvrstno. S tem torej, da kupujemo Kolinsko kavino primes v korist obmejnim (na skatljicah mora biti štampilja „Slovenske Straže“)!, podpiramo obmejne Slovence, ne da bi pravzaprav sami pri tem kaj trpeli, kajti od prodane kavine primesi prispeva za obmejne Slovence tovarna sama iz svojega. Zato je dolžnost vsakega našega somišljenika, da zahteva v prodajalnicah izrecno in samo ono cikorijo z napisom: „V korist obmejnim Slovincem“, in ki je na nji štampilja „Slovenske Straže.“

* **Za „Slov. Stražo“** je nabral obrambni dsek Dekliške zveze v Šmartnu pri Velenju 1500 obrabljenih poštinih znamk Hrva!

* **Darovi** za gospodarsko šolo na Tebarjih pri Celju P. n. gg.: Franc Ogradi opat v Celju, 4 polovnjake vina, Jožef Omeč, župnik pri Sv. Lovrencu na Drav. polju, 5 K. Ivan Zadravci, župnik pri Sv. Bolfeanu, 27 K. Jernej Frankež, župnik pri Sv. Marjeti na Pesnici, 20 K. Justina Jordan nabrala v Gotovljah 15 K. Fr. Pečnik, župnik v Počgorju, Jakob Zupančič, župnik v Gotovljah, Jurij Šelih, župnik pri Sv. Konigundi, Martin Jurkovič, dekan v Ljutomeru, po 10 K. J. Fleck, prost v Ptaju, 7 K. Františka Vrtot, pri Sv. Františku, 7 K. Ivan Kuncce, župnik pri Jurju ob Ščavnici, Val Kropivšek, kaplan v Ščatanju, Franc Hirt, župnik v Slivnici, Jožef Kodrič, kaplan v Kamnici, Jožef Kolarič, župnik na Paki, dr. Anton Sahač, dekan pri Sv. Anu na Krembergu, Josip Sinko, župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., po 5 K. Frid. Repolusk, župnik v St. V. du sad Valdekom. Karol Kumer, župnik na Pihovi, Davorin Roškar, župnik pri Sv. Florjancu, Fr. Spindler, kaplan v Brečicah, Anton Kolar, župnik v Ilju. Jos. Tombah, župnik pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Josip Lončarič, kaplan v St. Jurju pod Taborom, Marija Koceli v Celju, po 4 K. Ankn Kubar, kaplan v Središču, 8 K. Karol Gmeiner, župnik v Sirju, M. Zemljic, župnik v St. Jurju ob Pesnici, Ivan Lenart, nadžupnik v Šmartnu, Jožef Pečnak, kaplan v Trbovljah, Fr. Ogrizek, župnik v Dramljah, Franc Lem, župnik v St. Petru na Kronske gori, Anton Podvinški, župnik v Remšoku, Mchorjani pri Sv. Križu pri Ljutomeru, Jožef Čiček, dekan v Jarenini, Vid Janšekovič, župnik v Svecini, Rudolf Krenner, kaplan v St. Rupertu v Slov. gor., po 2 K. Rozalija Hrušovar v Celju, Janez Pečolar v Ščatanju, Ivan Cajnkar, župnik v Središču, Uršula Olup v Celju, Fr. Stubeč, kaplan pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, po 1 K. Katoliško podporno društvo v Celju.

Štajercijanci — pogoreli.

Štajercijance hudo boli, ker so naši slovenski deželni poslanci z obstrukcijo ustavili za kmečko ljudstvo in posebno za Slovence na Spodnjem Štajerskem škodljivo delovanje nemško-nacionalne večine v dež. zboru. Naše spodnještajersko slovensko ljudstvo je na mnogih shodih izrekalo svojim zastopnikom radi njih možatega nastopa v deželnem zboru neomajano zaupanje. Rečemo lahko, da stoji ogromna večina spodnještajerskega ljudstva za našimi poslanci.

Da bi se skrhal ta ugled naših voditeljev, sklicala je „Štajercjeva“ stranka za nedeljo, dne 18. dec. „velik kmečki shod“, za mariborsko okolico in Maribor.

Na stotine in stotine vabil se je poslalo iz Ptujja, vabilo se je tudi pristaše Kmečke zveze; a koga smo videli na zborovanju? Mariborske purgarje, nekaj mesarjev, vse nemškutarjske krčmarje iz okolice, več odvisnih viničarjev ter vse nemškutarjsko učiteljstvo od znanega Bresnika, Saduja, pa doli do Gattija. Kmetov, pravih kmečkih obrazov smo videli zelo malo.

Prvi je dobil besedo urednik „Štajerca“, bivši socialni demokrat Linhart. Girstmayr je vprašal zborovalce, ali se naj govori na shodu nemški ali slovenski. Seveda so vsi štajercijanci glasovali za nemščino, le navzoči pristaši K. Z. so proti temu odločno protestirali.

Linhart je govoril medlo. Rekel je, da je za nemškutarje najnevarnejša stranka Kmečka zveza. Liberalci niso nevarni za nje. Srdito je napadal na-

še poslance, namišljeval si dobrote, ki jih dobiva baje Spodnji Stajer iz Gradeca, skušal je ovreči opravičenost slovenske obstrukcije, ter je končno izrazil željo, da bo „Stajerčeva“ stranka še enkrat najmočnejša stranka na Spodnjem Stajerskem. Linhartu so pritrjevali le navzoči žganjarji, krčmarji in učitelji. S kmečkih obrazov si se lahko prepričal, da jih je navdajal velik dvom o resničnosti „Stajerčevega“ evangelija. Ti revčeki, ki so odvisni od purgarjev, bi gotovo stopili v naš tabor, če bi zahajali na naše shode in bi slišali resnico.

Naši pristaši so z ogorčenimi medklieci odbijali napade Linhartove in to je vzbudilo v dvorani vedno velik šum.

Linhart predlaga nato neko resolucijo proti obstrukciji, ki pa je bila sprejeta z neko malodušnostjo. Štajercijanski kmetje sploh niso vedeli, kaj pomeni vzdigovanje rok. Naši so možato glasovali proti. V sled tega je nastal velik hrup, ki se je še povečal, ko je Girstmayr sramotno napadel našega dr. Korošca. K besedi se je oglasil odbornik K. Z., gosp. F. Žebot. Ker je začel govoriti slovenski, začeli so štajercijanci vpiti, naj govori nemški. Ker se jim ni hotel ukloniti, ni smel dalje govoriti. Tako je štajercijansko sovražstvo do slovenskega jezika! Nato je dobil besedo urednik Kemperle. Ker je s številkami dokazoval, kako postopa nemško-nacionalna večina s Spodnjim Stajerm, je moral tudi on vsled vpitja prenehati. Najbolj so vpili posilnemenški učitelji in krčmarji. Naši pa so navdušeno pozdravljali govornika z „Živio“-klieci. Nastal je zopet velik vihar. Več kmetov je nevoljno odšlo iz dvorane.

Da bi se znebili sitnega položaja, predlaga Girstmayr konec.

Tako se ni izpolnila štajercijancem želja, ubiti slovensko obstrukcijo v deželnem zboru in osnovati stranko nemškutarjev, ali kakor so jo hoteli imenovati: napredno kmečko stranko. Kakih 10 naših pristašev jim je z odločnim nastopom prečrtalo vse račune. Vidi se, da ljudje, ki zataje svoj rod, izgube ves ponos in vso korajžje. Veliki so v psovanju in kričanju, če se jih pa pozove na resen in miren obračun, pa se splašijo in zbeže.

Z izidom zborovanja smo lahko popolnoma zadovoljni. Ne le, da štajercijanci niso dosegli svojega namena, ustanoviti stranko, ampak pokazalo se je bolj, kakor kdaj prej, da je prebivalstvo mariborske okolice že veliko preveč probujeno in ne gre nemškutarjem več na limanice. Ne bo dolgo, in „Stajerčeva“ stranka bo obstajala še samo iz nemških meščanov in iz lastnikov raznih žganjarn!

Mariborski okraj.

m **Casten obisk**: je imela v četrtek, dne 15. novembra mariborska bogoslovna. Prevzvišeni knezsko dr. Mihael Napotnik so imeli zjutraj v cerkvi sv. Alojzija do č. gg. bogoslovcev znamenit govor o štirih poglavitnih čednostih s posebnim ozirom na stanovske lastnosti onih, ki se pripravljajo na vzvišen duhovski poklic. Nato so pri najsvetejši daritvi vsi gg. bogoslovci prejeli sv. obhajilo iz rok nadpastirja. Vsak bogoslovec je dobil pozneje v spomin knjigo „Sv. Pavel, apostol narodov“.

m **Sv. Peter** pri Mariboru. Ker je naš zvesti „Slovenski Gospodar“ nesel med svet našo žalost, zlasti ob priliki, ko se je kruta božjerna roka polastila našega tabernakelja, naj ponese tudi svojim blagim, sočutnim čitateljem naše veselje, katero smo doživeli za časa našega dvodnevnega vednega češčenja 18. in 19. t. m. To je bilo navdušenje, ki morda nima para. Vse se je kar trlo okoli mize Gospodove. Bilo je okoli 800 obhajancev, in vsem na čelu naši vrli može in mladeniči. Vsa čast njim! Zahvaljujemo se pa tudi iskreno našima požrtvovalnima blagima gg. dušnima pastirjema, ki sta nas s svojimi, do srca segajočimi pridigami tako lepo vodila in bodrila! — St. Peterčan.

m **Ovržena** ničnostna pritožba. Kasacijsko sodišče je ničnostno pritožbo Antona Kmetec, ki ga je mariborsko porotno sodišče radi umora njegove ljubice že dvakrat obsodilo na smrt na vešalih, ovrгло.

m **Framske novice**. Framski Mohorjani so darovali „Slovenski Straži“ 10 K. Naša kmečka posojilnica in hranilnica, stara poldrugo leto, tako vrlo napreduje, da se ji čudijo druge posojilnice. Promet bo koncem leta naravnost velikanski. Kaj pa ljudsko štetje? Pred 10 leti so našli v Framu 35 Nemcev? Bog nas varuj! Videli bomo, kdo se bo letos štel za Nemca. Zlasti smo radovedni, kako se bosta zapisala dva trgovca. Sicer sta slovenska liberalca, a o slovenski narodnosti ni duha ne sluha. Naša šola je petrazredna, najpopolnejša v mariborskem okrajnem glavarstvu. Toda IV. razred ima že skozi več let več kot 80 otrok, letos celo 91, in vendar se živa duša ne briga, da se razred razdeli! Mislite si red ali celo učne uspehe! Nemci ustanovijo celo za 13 otrok en razred!! Dva vrla pohorska kmeta Žakelnik in Vrhovšek sta sklenila pogodbo z mnogimi pohorskimi kmeti v zadevi lesne trgovine, katero sta prevzela omenjena na svoj račun. Joj kakšna jeza vsled tega pri slovensko-liberalnem ali nemškem trgovcu! Ha, gospod, ali mislite, da naj kmetje samo k Vam vozijo denar? Čakajte le malo, tako brihtni kakor Vi, so že naši kmetje ljudi. Novo izobraževalno društvo že šteje 80 udov. Slovenska Straža šteje 48 udov. Na Stefanovo priredi izobraževalno društvo shod s predavanjem. Pri predstavi „V znamenju križa“ v Mariboru nas je bilo okoli 30 Framčanov, samih naših, liberalci so ostali za pečjo. Toda žal! Predstava se ni pričela pravo-

časno, zato nismo videli konca, ker vlak ne čaka. In mi naj bi imeli še veselje s tolikimi stroški zvezanimi pohodi v Maribor? Ob ½8. uri se je napovedala predstava, pričela pa ob ¾9. uri. — Veselo praznike Framčanom!

m **Sv. Marjeta** ob Pesnici. Dne 13. t. m. je umrl pri nas gosp. nadučitelj J. Spricaj, ki se je rodil dne 18. decembra l. 1864 v Jarenini. Nekoliko dni pred smrtjo je bil še pri sv. obhajilu, po katerem je gosp. župniku rekel, da mora biti zmiraj pripravljen, ker ne zna, kje, kedaj in kako ga bo poklical Bog na račun. Res je večkrat sprejel sv. zakramente, bodisi z otroci, ali pa z odraslimi. Krščanskega prepričanja ni skrival. Doma je molil s svojimi po večerih na glas rožni venec. Pobožnosti ni imel samo na jeziku, ampak ona je odsevala iz njegovega celega delovanja v šoli in med ljudmi. To je bil pristni narodni učitelj. Pri nas je deloval 26 let. Kako je bil med narodom priljubljen, je pokazal njegov pogreb dne 16. t. m. Ljudstva, ki je za njim glasno jokalo, se je kar trlo. Prišlo je tudi mnogo učiteljev, toda nemčurski nobeden. Truplo in grob je blagoslovil gospod dekan Čížek, v cerkvi je govoril o. Čirič, na pokopališču pa gosp. nadučitelj Požegar. Ranjkemu slava, nam pa naj da Bog mnogo takih učiteljev, kot je bil on. — Med pridigo v cerkvi se je tista mlada tuja učiteljica, ki je imela najvišje vrabčje strašilo na glavi, vselej satansko nasmejala in trčila levo sosedo s komolcem, ko je omenil pridigar besedo vera, greh in nebesa. In taka liberalca naj vzgojuje našo deco?! Kdor ne spoštuje vere našega naroda, naj ne je njegovega kruha. Naši ljudje nikogar ne obsojajo, ako pri opoldanskem zvonjenju ne sname klobuka. Toda videlo se je po pogrebu opoldne dva učitelja: starejši se je odkril, mlajši ne, ter je imel ravno zdaj starejšemu toliko povedati, da ni mogel moliti. To pa so ljudje obsodili! Ako mladeniču ni za verski čut naroda, pa bi vsaj iz ozira na starejšega potegnili kapo. To temeljito pravilo olike bi vsaj učitelj moral držati. Mladi učitelji potrošijo mnogo denarja za liberalizem, toda naroda ne bodo napravili liberalnega. Rajni gosp. Spricaj je šel pravo pot: sled se še krasno pozna, držimo se ga!

m **Gačnik**. Posestniku Francu Jančič je umrl dne 19. t. m. ob ½11. uri zvečer sinček Janez, star 1 mesec. Naše sožalje!

Poljčane. V gostilni gospoda Svetlina se je vršil v nedeljo dne 18. t. m. zadržni shod za zadrugo iz okraja Konjice in Slov. Bistrica. V predsedstvo zadržnega okrožja so se izvolili gospodje M. Medved (predsednik), Ivan Hauptman (podpredsednik), Anton Toman in Anton Pučnik kot odbornika. Sklenilo se je, da se prihodnje leto vrši okrožni zadržni shod v Laporju. Nato je razpravljaval nadrevizor gospod Vlad. P u š e n j a k v skoro dveurnem govoru o važnih zadržnih vprašanjih. Po predavanju se je razvila zelo živahna debata, v kateri se je razjasnila marsikatera točka iz zadržne prakse. Shoda se je udeležilo lepo število zadržgarjev iz konjiškega in slovenjebistriškega okraja. Shod je vodil gospod M. Medved, načelnik posojilnice v Laporju, ki je pozval k sklepu navzoče k enotnemu zadržnemu delu.

Ptujski okraj.

p **Ptuj**. V tukajšnji hiralnici je dne 17. t. m. umrla Hanika Večerjevič, 90 let stara dekline, ki je svojim gospodarjem od svojega osmega leta zvesto služila in je povsod bila jako priljubljena. Zadnja njena želja je bila: „Dajte me lepo pokopati in vence mi dajte na glavo.“ To njeno željo je tudi izpolnil kmet in gostilničar Jernej Golob v Novi vesi pri Sv. Marku, pri katerem se je v prejšnjih letih dalje zadrževala in ki jo je tudi večkrat v hiralnici obiskoval.

p **Sv. Marko** niže Ptuj. Predpretečeni tečen se je v naši fari vršil v znamenju smrti. V nedeljo, dne 11. t. m. je v Boroveh umrl otrok, dve leti stara Marija Meznarič, vsled opeklin. Mati je zaparila s kropom en čeber in otrok je padel v krop in se je tako opekel, da je vsled tega umrl. Uboga mati, ki je že tako vsled izgube otroka žalostna, bo pa še zaradi nepazljivosti kaznovana. — Dne 12. t. m. je umrla v Bukovcih Barbara Kostonjevec v starosti 73 let. — Dne 13. t. m. je umrl v „Novem Jorku“, tako se imenuje sedaj nekaj hiš pri gaju, ki spada v občino Bukovci, vdovec Jožef Zavec v starosti 60 let. — Dne 14. t. m. je umrla v Zabovcih 31 let stara kmečka hči Elizabeta Krajncič. Bila je v terek še v cerkvi pri sv. spovedi in pri sv. obhajilu. V sredo se je peljala v Ptuj, tam je začela na glavnem trgu kri bruhati, peljali so jo domov, in med potom je v naročju svojega brata umrla. Bila je dolgo bolelha. Imela je krasen pogreb. Spremljale so jo Marijine družbenice z zastavo in so zapele pri cerkvi in na grobu ganljive nagrobnice. — 17. t. m. je umrl Janez Strelec, 71 let stari samski kmečki sin, po domače „županov Honsa“ iz bogate kmečke hiše, pa žalibog se je bogastvo zgubilo — na kak način, že Bog ve. — Naj vsi v miru počivajo!

p **Vičava** pri Ptuj. V soboto, dne 17. decembra okoli 11. ure dopoldne je umrl Jožef Krivec, posestnik na Vičavi, štev. 13. Bil je pisarniški sluga pri okrajnem zastopu v Ptuj. Pogreb je bil v ponedeljek, dne 19. decembra ob 2. uri popoldne. Sprevod je vodil rajnega brat, č. g. Vinko Krivec, misijonar od sv. Jožefa nad Celjem v spremstvu domačega kaplana č. g. p. Mansvet Zöhrerja. Pogreba se je udeležilo mnogo vašanov in še precej odlične gospode iz mesta Ptuja. Rajni zapsuša žalujočo ženo s petimi nedoraslimi otroci. Priporočamo rajnega Jožefa v po-

božno molitev in trajen spomin. Naj v miru počiva! — „Višavski“.

p **Sv. Bolfenk** pri Središču. Dne 18. t. m. je pri posestniku Emeriku Petku v Vodrancih sežgal otrok kup slame. Hiša z gospodarskim poslopjem je bila v nevarnosti, vendar so pravočasno pogasili.

p **Sv. Bolfenk** v Slov. gor. Občinski odbor v Trnovski vesi je sklenil samoslovensko uradovanje. Vsi občestni napisi so se prenovili iz dvojezičnih v samo-slovenske. Živela zavedna občina! Slovenske občine, posnemajte!

p **Sv. Lovrenc** v Slov. gor. Občine Zagorci, Sakušak, Dragovič, Trnovci, Mala Nedelja, Radislavci, so vpsale po državnem poslancu dr. Korošču prošnjo na c. kr. namestništvo, da se dovolijo zopet svinjski sejmji v Ptuj v doseadanem obsegu, da se privoz ne skrči na 15 km, temveč da se dovoli uvoz zopet iz najdaljnih krajev, kakor dosedaj.

p **Dijaška kuhinja** v Ptuj. Ker so letos izostale vse redne podpore, nabija se naša dijaška kuhinja v najhujših stiskah. Število revnih dijakov raste, sredstva pa pojemajo. Vse prijatelje učeče se mladine prosimo krepke podpore, da se vzdrži ta prepotrebni zavod. Na praznik Sv. Tih kraljev dne 6. jan. 1911 priredi tukajšnja družba v veliki dvorani Narodnega doma priljubljeno igro „Revček Andrejček“. Čisti dobiček je namenjen Dijaški kuhinji. Zato vabimo že danes vsakega, kdor ima srce za trpečega slovenskega dijaka, k tej dobrodelni prireditvi.

p **Velika Nedelja**. Naša „Mladeniška zveza“ priredi na Stefanovo in na Novo leto dve gledališki predstavi, od katerih je čisti dobiček namenjen za nagrobni spominček č. g. Jakoba Košak. Zato vabimo vse domače in sosedne župljane k obilni udeležbi, da nam bo mogoče postaviti vredni spominček nepozabnemu dušnemu pastirju. Predstave se vršijo po večernih v šolskih prostorih. Vstopnina: sedeži 40 vin, stojališča 20 vin.

p **Sv. Lovrenc** na Dravskem polju. Bralno društvo uljudo vabi vse ude in prijatelje iz domače in sosednih župnij na božično predstavo na Stefanovo dne 26. t. m. točno ob 8. popoldne. Vspored: 1. Moj dom, poje mešan zbor. 2. Poslavr. 3. Domači hiši, poje meški zbor. 4. Ig a „V zadnjem trenutku“. 5. Barčica, poje meški zbor. 6. Božična, poje mlad zbor pred razsvetljenim božičnim drevescem. 7. Slovenski orod, Glejte že solace zabaja, poje mešan zbor. Vstopnina: sedeži 10 vin, stojališča 30 vin.

Ljutomerski okraj.

l **Mala Nedelja**. Na prošnjo naše kmetijske podružnice je priredil gosp. Škrlec iz Vičancev zadnjo nedeljo, to je dne 18. t. m. pri nas dvoje gospodarskih predavanj, ki ste bili z ozirom na dejstvo, da je bilo to razglašeno šele isto nedeljo po službi božji, dobro obiskani. Po maši takoj je govoril v šoli o napravi novih travnikov, oziroma kje vse in kako se da jo isti napravljati in o deteljni setvi po najnovšem načinu. Navzočih je bilo okoli 100 kmetovalcev. Popoldne se je vršilo zborovanje pri posestniku Košarju v Budislavcih. Tukaj je razkazoval novi stroj, brzoparilnik „Alfa“ za parjenje svinjske klaje, ki si ga je imenovani posestnik naročil in se je tokrat prvič poskusil. Skuhalo, oziroma sparilo se je v njem kljub precejšnji njegovi velikosti (drži 170 litrov) jako hitro, tem hitreje, ker je gosp. predavatelj vedel v tem času mnogo dobrega povedati in odgovarjati na stavljena mu vprašanja točno in jasno. Ker se je kazalo slabo vreme, je mnogo kmetov iz sosednjih vasi ostalo doma. Kljub temu je bilo tudi tukaj prisotnih nad 60 oseb. Na obeli zborovanjih so kmetovalci izredno pazno sledili njegovim izvajanjem; njegova priprosta in domača beseda in iz lastnih izkušenj vzeti gospodarski nasveti so napravili na zborovalce najboljše vtis ter se je izrazila splošna želja, da bi naš ta naš „sokmet“ v kratkem zopet obiskal. In obljubil je, da pride dne 29. prosinca drugega leta zopet k nam. Takrat pa le vse na zborovanje!

l **Gornja Radgona**. Obesil se je v terek v jutro, dne 20. t. m. gosp. Johann Kurboš, župan trga Gornja Radgona. Nesrečnik je bil desna roka narodnega odpadnika Wratschkota in eden glavnih vodij naših nemškutarjev. Tako smrt je storil torej prvi župan nemškutarskega trga Gornja Radgona.

l **Voržej**. Bralno društvo priredi na Stefanovo v šolskih prostorih veselico s sledočim vsaj orodjem: 1. Gledališki igri „Čevljar in „Bra-trace“. 2. Prosta zabava s perjem, šaljivo pošto, itd. v g. st. lni gosp. Rožmana. Začetek ob 5. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

l **Gor. Radgona**. Prijatelji našega bralnega društva, domači in sosednji, vsi ste ljudo vabljani za dan 26. decembra 1910, na Stefanovo k veliki, udobnemu mnogo lepih dobrotv prinašajoči tomboli pri L. Karbaš-u ob 5. uri zvečer vsi vršiči. Dobiček namenjen je v prid društveni kajitnici. Vsi katerih srce bije za pravi narodni čut kmečkoga ljudstva pridite! Prošili bi le nekoliko več naklonjenosti od strani svojih somišljenikov in dobri stvari kaj gmotno podpore. Na zdari!

Slovenjgraški okraj.

s **Slov. Gradec**. Tukaj je javil izstop iz katoliške cerkve gosp. Runovec, učitelja v Slovenjem Gradcu, sin, ključavničar, sedaj v Vuzečici; bojda ne pristopi k nobenemu veroizpovedanju. Kako pravimo takim? Takim učiteljem moramo izročevati svoje otroke v vzgojo! Če svojega lastnega sina ne more vzgojiti v odločnega kristjana, kako bi smeli upati, da bode vzgojitelj v pravem pomenu besede našim otrokom! Učiteljstvo, kam ploveš?

s **Smartin** pri Slovenjem Gradcu. Zadnjo nedeljo smo se kar pogledovali! Pridemo iz cerkve, pred nas se postavi nek čevljar, ki je zdaj imenitno avanziral. Postal je oštir pri predstojniku Kacu, zraven pa dobil še službo, da oklicuje pred cerkvijo: drage volje mu je to službo prepustil gosp. nadučitelj. A kako opraviča to službo? Imel bi pojasniti, kaj se naj prinese za ljudsko štetje, a zmanjkalo mu je, v kratkem pove: „Prinesite vso svojo ropotijo!“ Pripomnil je še: „Vsi, ki ste rojeni od leta 1891 do 1901, dobite pri fajmoštru spisek, za njega ni treba nič plačati.“ Ali res nimate sposobnejšega, ki bi ljudstvo tudi malo poučil? Upamo, da je zadnjikrat okliceval.

s **Smartin** pri Slovenjem Gradu. Dne 13. dec. je javil svoj izstop iz katoliške cerkve Jožef Masek, pomorski komisar, ki se je pred dobrim letom tukaj naselil. Rojen je dne 7. decembra 1870. v Ternovi pri Gorici. Znamenito je to, da dosedaj v občini nismo vedeli, ali je kristjan, tudi o njegovi družici se govori različno. — Narodna stranka je potrebovala njegov glas pri zadnjih volitvah, le s težavo smo ga izbacili iz volilnega imenika. Heil Luther!

s **Smartin**. Slavno občinsko predstojništvo prosimo, naj nam naznani, kako se je gosp. komisar Masek tukaj oglasil, je-li oženjen; ima li pravico razprodajati v malem vino, kaj misli ukreniti o njegovem vstopu v pokoj?

s **Turiška vas** pri Slovenjem Gradu. Nemci imajo svojo Súdmarko, ki naseljuje na slovenskih mejah nemške lütrovce, in tem v obran se je osnovala katoliško-slovenska Straža. Lani smo zložili Mohorjani nekatere kronice za obmejne Slovence, letos pa je gospod nadžupnik prosil Mohorjane za „Slov. Stražo“ prostovoljnega prispevka ter je za narodne potrebe ob meji poslal nabrane vinarje. Glavarji Nar. stranke niso žrtvovali razun enega, kojemu se, če zahteva, vrne tisti groš, pač pa so zabavljali na gosp. nadžupnika zavoljo njegovega rodoljubnega dejanja. Res je, da je moral gosp. nadžupnik tožiti nekega kmeta za ustanovo po pretečenih devet letih. Ta mož je potem gospoda nadžupnika grdo obrekoval. Svedok je stal že pri sodniških durih, Nadžupnik pa je vsled usmiljenja proti temu naprednemu kmetu Narodne stranke umaknil tožbo na prigovor odvetnika, ki mu je bil obljubil, da bo enkrat mir! Kar se tiče žandarja, je svojo krivdo obžaloval in dal na zapisnik, da so ga narodni nasprotniki k opisanemu dejstvu zapeljali in krivo obvestili. Gospod nadžupnik mu je nato odpustil, ker noče nobenega spraviti v nesrečo. Narodna stranka torej noče opustiti svoje grde navade, da obrekuje druge in laže osobito o duhovnikih. Je pač že stara resnica: Liberalci je in ostane prepirljivec in obrekljivec.

s **St. III** pri Velenju. Slovo. Ker sem svoje posestvo prodal in se naselim stalno v lastni hiši v Celju, poslavljam se tem potom tužnim srcem iz druge najlepše mi domovine, od vseh prijateljev, sosedov in drugih mi dragih soobčanov, posebno pa od slav. obč. odbora, v kojem sem imel čast sodelovati celih 18 let kot občinski svetovalec, koji mi je izkazal veliko izvanredno čast, da me je dne 26. prosinca 1901 imenoval za častnega občana in me postavil vsa leta na občinska in okrajna častna mesta, za katero čast in zaupanje mu izrekam iz srca svojo zahvalo. Sprejmite vsi moji dragi zagotovilo, da če tudi ne bom osebno, vendar pa v duhu med vami, in da bom tudi v bodoče sodeloval po svoji možnosti za blagor občine in šolstva, kakor dozdaj. Mislim, da žalil nisem jaz in ne moja soproga nikogar, če se je pa to nehote kedaj pripetilo, naj nam pa dotičnik odpusti in prosim, ohranite naju v blagem spominu ter vam kličem: Živeli zavedni šentiljski Slovenci, kjer ni nobenega izdajalca, živela in z Bogom lepa Šaleška dolina! — St. III pri Velenju dne 14. novembra 1910. — — Iv. Kranjc.

s **Skale** pri Velenju. Tukajšnje kršč. izobraževalno društvo je dobilo z dovoljenjem č. g. dekana društveni prostor poleg ljudske šole. Lepa prostorna soba in dobro preskrbljena knjižnica, obilo dobrih knjig in časopisov, bo nudila članom in čitateljem mnogo in raznovrstnega razvedrila in izobrazbe. Želimo, da bi se stari udje zopet oživel ter podpirali to prekornostno delo naše mladine. Vabimo in kličemo tudi tiste, kateri še niso člani tega prekornostnega društva, naj zdaj z veseljem pristopijo, ko imamo tako lep prostor, da se bomo lahko izobraževali v vseh društvenih predmetih, kakor v petju, tamburanju, v govorništvi, zgodovini, telovadi itd., ter se obenem navduševali sploh za lepo krščansko življenje. Želeti je in koristno bi bilo, ko bi sedaj ob tej lepi priliki se zopet začela razvijati in cveteti nekdanja Dekliška zveza, ki je zadremala zaradi pomanjkanja prostorov. Torej mladina, le pogumno na delo! Naše geslo naj bude: Bog in narod!

s **Velenju**. Slovenski otroški vrtec priredi na praznik sv. Štefana p. večernicah božičnico za slovenske otroke. Vsi prijatelji slovenske mladine ste prijazno vabljeni k tej prireditvi. Vodstvo slovenskega vrtca.

Konjiški okraj.

k **Sv. Kunigunda** na Pohorju. Po naši župniji se širi vest, da je neki tajnik pri Zadrufni Zvezi v Ljubljani poneveril velikanske svote denarja. Nekateri posilince iz Oplotnice in Zreč so našli to baje v nemških listih in so v skrbeh za našo Posojilnico, pa ne le za našo, temveč za vse, ki so pri ljubljanski Zadrufni Zvezi. Ista bojazen navdaja tudi slovenske svobodomislece. Neki liberalni list pripoveduje, da se je v minelem mesecu vzdignilo iz Ljudske posojilnice 4 milijone, v resnici pa se ni vzdignilo več, kakor navadno pred Božičem. Strah je tedaj prazen. Zlobni namen naših nasprotnikov, ki begajo ljudstvo s takimi lažmi, je vendar jasen. Naše ljudstvo naj bi zapustilo lastne denarne zavode ter nalagalo svoj denar v nemške in liberalne posojilnice. Pomagali bi naši ljudje podpirati šnopsarskega „Stajerca“ in širiti svobodomiselnost, brezversko slovensko časopisje. Toda zmotili so se. Naši ljudje že poznajo svoje prijatelje. In tako so dosegli naši skrbni prijatelji z lažjo in obrekovaljem ravno nasprotno od tega, kar so namerali. — Neka žena iz Zreč, pa je tukajšnja rojakinja, in ima bližje k nam, kot v Zreče, se je hotela prepričati, kaj je resnice na raznem govorjenju; se je li res preklicalo pri cerkvi, da naj pride po denar, kdor

ima kaj naloženega, kdor pa je kaj dolžan, naj plača. „Ko bi se samo enkrat preklicalo,“ je pristavila, „pa se je, pravijo, dvakrat.“ Pri nas seveda o tem nihče ničesar ne ve. Kaj je storila pametna žena? Ni le pustila ves svoj naložen denar v hranilnici, temveč je šla tudi v Konjice ter vzdignila denar, kar ga je imela v nemški okrajni „šparkasi“, pa ga naložila v naši hranilnici. Tak odgovor je dala modra žena na nemške in liberalne laži. Temu lepemu zgledu naj bi sledili vsi zavedni katoliški Slovenci!

k **Kebelej**. Županstvo nam je z ozirom na dopis v 48. številki poslalo nekaj pojasnil in izjavlja, da ni res, da bi ne izpolnjevalo ukazov c. kr. okrajnega glavarstva, kajti županstvu še do dne 11. t. m. ni bilo ukazano od strani c. kr. okr. glavarstva, da bi moralo izvršiti odredbe, tičeče se vodnjakov in odstranjenja korit in napajališč v oddaljenosti 10 do 15 metrov. Tudi ni res, da bi bilo v vasi, kjer stanuje župan, dva svetovalca in dva odbornika, polno nesnage, in da pitna voda ni zdrava. Da je voda iz vodnjakov zdrava, dokazuje zdravniška preiskava vodnjakov tega leta v vasi Spodnji Kebelej. Končno ni res, da bi voda, kadar perice perejo, našla pot nazaj v vodnjake, temveč voda odteka v posebnih jarkih od vodnjakov.

Celjski okraj.

c **Celje**. Neko 17letno dekle so dne 13. t. m. tukaj zaprli in jo hoteli poslati v prisilno delavnico z odgonom. Dekle pa je zbežalo na streho neke hiše v rotovski ulici in ostalo tam celo noč, dokler je niso drugi dan zjutraj z velikimi težavami spravili dol.

c **Trbovlje**. Gospod urednik, danes Vas pa prosim, da se malo s potrpežljivostjo namazete, ker Vam imam mnogo zanimivega povedati, posebno, ker od mene še niste sprejeli nobenega dopisa. Čudne in neverjetne reči se gode pri nas. Poglejte! Občinske volitve za našo, blizu 13.000 ljudi broječo občino, so bile razpisane za dne 12. in 14. decembra. Mislili smo, da boj ne bo vroč, ker so se zedinili Nemci, liberalni Slovenci in socialni demokratje. Naši stranki so postavili sami le 3 može za kandidate. Seveda nismo bili mi s tem zadovoljni, ker ti možeje večinoma niso bili iz naših vrst. Gospodje so torej sklenili, dati tiskati listke, in sicer rudeče, kakor purman, za III. razred. V 3. razredu je bilo postavljenih 6 socialnih demokratov in 4 liberalci. V tem razredu ni bilo nobenega našega delavca in nobenega našega kmečkega pristaša. Vest nam ni dopustila, da bi volili take može. Tudi v II. razredu ni bilo boljše. Dovolili so nam pravzaprav samo enega odličnega našega kmeta. Ker so torej trboveljski gospodje poskrbeli za vse drugo, le za nas ne, zato smo mi, kar nas je pravih krščanskih kmetov in delavcev, sklenili, postaviti svoje kandidate za občinski zastop v II. in III. razredu. In ta naš sklop je našim nasprotnikom tako zmešal glave, da so začeli letati od Poncija do Pilata ter klicati vse svetnike in vragove na pomoč zoper nas. No, prišel je odločilen dan za III. razred, 12. december. Znali smo dobro, da tukaj sami ne zmago, saj smo imeli proti sebi organizirane socialne demokrate in liberalce, pa pokazali smo, da smo neustrašena četa. Za socialno-demokratske-liberalne kandidate je bilo oddanih čez 570 glasov, za naše može pa je bilo oddanih čez sto glasovnic. V tem razredu se je vršil boj mirno in resno. Delavci, zlasti socialni demokratje, so prišli do zadnjega na volišče (500), toda kmetov pa je bilo jako redko videti. Skoro vsi so ostali doma. Izmed 1250 volilcev je prišlo voliti blizu 700 volilcev, kakih 500 kmetov pa je ostalo doma. Seveda, potem mi kmetje ne moremo misliti na kako zmago. Glejmo, da se v prihodnje tesneje združimo. Če se delavci potegujejo za svoje pravice in takorekoč letijo vsi na volišče, kar imajo prav, zakaj bi potem mi kmetje ne storili enako, saj se nam ne godi prečobro. Posnemajmo v tem oziru socialne demokrate! Zlobni jeziki so trdili, da v II. razredu boj ne bo tako lahek, kakor v III. Naši možeje so postavili skoro same kmete za kandidate, ker je tukaj večina kmečkih volilcev. Ko je nasprotna liberalna stranka za to zvedela, začela je najprej pri Nemcih prosjačiti, da naj se je vendar usmilijo, saj je dajala povsod Nemcem prednost, saj je po ovinkih delala tudi za nemško šolo, seveda tako, da drugi niso vedeli. In res, dne 14. decembra smo videli, da so vsi Nemci kot en mož prišli pomagat reševati trboveljsko slovensko liberalno stranko. Vsi občinski možeje so bili v službi agitacije za volitev. Posrečilo se jim je spraviti vse, razven devetih na volišče. Naši kmetje so korakali precej samozavestno v boj. Toda glej vraga! Kdo bi si mislil, da bo sam rdeči glavar v podobi socialnega demokrata Sitterja stal z zlato verižico na rejenem trebuščku pred vrati in zahteval od vsakega glasovnico. In če je videl ta gospod trpin, da kateri mož ni imel liberalnih kandidatov, pa mu je takoj dal „te pravce“. Seveda si ubogi kmet ni upal se zoperstavljati takemu gospodu, kakor so sam gospod Sitter. Ta mož je tudi na tem mestu zaklical, „saj lahko to delam, ko ni nobenega farja blizu.“ Čudno, da se je vodja socialnih demokratov tako trudil za liberalne kandidate, ko vendar ni imel nobenega „svojih rudečih“ v tem razredu, bi si lahko kedo mislil. Toda gospod Sitter je s tem svojim delom skazal le hvaležnost liberalnim gospodom. V III. razredu so mu namreč pomagali liberalci z občinskim predstojnikom gospodom Vodusekom do zmage, in v II. razredu pa se je moral on skazati hvaležnega s tem, da je menjal kmetom glasovnice. Tako so lahko liberalni kandidati dobili okrog 110, naši okrog 30—40 glasov. Tu-

di tukaj lahko rečemo, da bi lahko kmetje zmagali, če bi bili združeni. Dobili bi prav lahko po 70 glasov in še več. V prvem razredu je slo gladko brez boja. Izvoljenih je tukaj 8 Nemcev in 2 Slovence. Ta trboveljski občinski zastop bo sestavljen iz 13 liberalcev, 8 Nemcev, 6 socialnih demokratov in 3 klerikalcev-liberalcev, torej bo štel 30 odbornikov. Kmečka zveza nima v njem nobenega zastopnika, ker so liberalci črtali „kompromisnega kandidata, predsednika Km. zveze v Trbovljah“. Izid teh občinskih volitev nas ni iznenadil, saj smo to pot nastopili prvič samostojno ter s tem pokazali, da smo neustrašeni. Upamo, da bo drugič boljše, posebno, če dobimo dobrega voditelja v svoje vrste.

c **Trbovlje**. Zadnji čas se je v občinski pisarni zelo previdno delalo, kajti sedeži naših občinskih očetov so se začeli majati; zato so pripravljali volitev z veliko tajnostjo. Da jim ti šmentani klerikalci ne bodo delali kako zmešnjavo, so sklenili kompromis z Nemci in socialnimi demokrati, in pri vsem tem so odločili Slovenski kmečki zvezi od 30 odbornikov samo 3, reci tri odbornike, torej eno desetino od vseh odbornikov, češ, saj kmet ne sodi v naš purgarski občinski odbor. Imena in stan hočemo po volitvah nekoliko opisati, vendar smemo že zdaj reči, da novi odbor našemu kmetu ne bo posebno naklonjen, ker socialni demokrat še ni bil nikdar kmetov prijatelj, in še manj prijatelj prave občinske blaginje. Omeniti moramo tudi, da so pred volitvami naši redarji in pisarji po hišah prav pridno agitirali in priporočali kompromisne kandidate, akoravno imajo naši redarji vedno dosti opravkov; še celo naš tajnik se tokrat ni ustrašil nobenega blata, pokukal je v vsako hišo kake vdove za pooblastilo. Vendar mu je pri marsikateri hiši spodletelo, češ, jaz sem svoje pooblastilo že drugemu dala. Kmetje, zapomnite si to dobro, kaj so trboveljski mogočnejši, koliko občinskih sosesek je, ki vam niso privoščili nobenega zastopnika, pač pa jih je po nekaterih krajih kar po 4 ali 5 skupaj. Za občinske ceste plačujete prav mastno davščino, ako pa ima posestnik kaj za prepeljati, si morate kmetje sami cesto popraviti. O teh stvareh bomo še večkrat govorili.

c **Gornji Grad**. V pomladi prihodnjega leta poteče 3letna doba okrajnega zastopa ter se bodo volitve pravočasno razpisale. Že naprej se lahko pove, da prinesejo marsikomun razočaranje in dolg nos.

c **Radmirje**. V „Slov. Gospodarju“ št. 49 radovedno povprašuje neki hudobnež, zakaj resnični „Narodni List“ nič ne piše o krvavi rokoborbi naših naprednih vročih fantov. Zato pa bomo mi pisali, kako se je vršila dne 5. decembra 1910 pri c. kr. sodniji v Gornjem Gradu prva obravnava o tisti usodepolni žalogrji od dne 30. oktobra v rudeči sobi Vorhove gostilne. Navzoči bili so pri tej obilnomokri zabavi gosp. Kolenc, veleposestnik in okrajni odbornik iz Juvanja, nadučitelj Terčak in kmečki fantje. Povod prepiru je dala skrivnostna drama iz Skokove žage. Gosp. nadučitelj je hotel izzivajoče pomiriti z govorom na stolu stoječ, a je moral kmalu umolkneti, ker ga je v njega vržena steklenica hudo ranila. Ranjenih je bilo še precej fantov, med katerimi bo Ferdinand Stiglic, ki je še sedaj v bolnišnici v Ljubljani, prišel ob oko. Gosp. Irman je dobil zagovornika v osebi dr. Božiča iz Celja. Kljub temu so bile izrečene zaporne kazni po 10 in 30 dni, a Irman je dobil občutno denarno globo. Daljšo razdelitev stroškov in odškodnine za oko bo odmerila višja oblast. To je konec slabe igre v slabi tovarišiji. Merodajni krogi v Radmirju naj se postavijo bolj na stališče omike ter naj ji odprejo pot med ljudstvo, in zabranjeni bodo slični slučajji imenovane žage in krvave sobane. — Kmetje iz Radmirja.

c **Lubija**. Davek na pse so upeljali s prihodnjim letom občine Mozirje po 6 K, Rečica po 4 K in tudi druge občine. Ta naredba je povsod priporočati zaradi prevelikega števila psov, kar prav lahko povzroči stekline in še druge nepravice. Denar porabijo občine za koristne namene, in kakor „Slov. Gospodar“ v 48. šte. poroča, se drži mozirski trg tega, da bo porabil ves skupiček za osuševanje močvirja v Lipoldovi blatni gasi. Vse za napredek!

c **Sv. Frančišek**. Odbor za ustanovitev nove občine Radmirje je z boleznijo gospoda J. Terčaka prenehal započeto delovanje. Prizadete občine Bočna, Rečica, Ljubno, Kokarje niso nič kaj pri volji, da bi se jim trgal kos za kosom, vsled česar bo ta up in nada splavala najbrž po Savinji!

c **Vransko**. Tu smo imeli minuli teden sv. misijon, ki so se ga udeležili verniki v velikem številu. Vodili so ga č. gg. jezuiti iz Ljubljane in p. gvardijan iz Nazarja.

c **Sv. Jurij ob Taboru**. Umrla sta: Brišnik Blaž, posestnik in bivši gostilničar „Pri Maliku“, in Gregor Cestnik, kmet v Smiklavžu. — N. p. v m.!

c **Smarje pri Jelsah**. Na novoga leta dan predstavlja naša „Mladinska zveza“ prelepo zgodovinsko žalogrjo: „Garcia Moren“. Pr-krašna igra je povzeta po resnici d godbi iz novejših časov in predstavlja smrt junaka za vero in verno ljudstvo — spada torej popolnoma v naš čas — in teško je najti bolj častu primerno igrjo. Z to pričakujemo najobilnejše oddeležbo. Na sv. denie torej na novoga leta dan po večernicah pri g. Hrbjanu. Vst. o. 30 v dr. 1 K.

c **Kat. slov. izobraževalno društvo pri Sv. Petru na Medvedovem** selu priredi na Štefanovo p. večernicah zabavno salji in srečevor s 150 dobroti Kartica stane 10 vin. Udje in prijatelji društva, na veselo sv. denie!

c **Št. Jurij ob juž. žel.** Takajšnja okoliška požarna brambra priredi na praznik sv. Štefana takoj po večernicah v gornji dvorani Katoliškega doma veliko veselico a petjem in igrjo „Reposit“, čarobna burka v petih d. j. njih Vsestranska prava in navdušenje je porok, da se bo igra dobro obnesla, kakor zaslužena čast mladim igralcem. K obitni oddeležbi vabi uljudno odbor.

c **Št. Jur ob Taboru**. Bralno društvo ima na Štefanovo po večernicah poučen shod v cerkveni hiši z zanimivim spored m.

o St. Jar ob Taborn. Na god sv. Janeza po okvenem opravi-
le ima bratno društvo redni občni zbor v cerkveni hiši. Zatem se vrši
Istotam občni zbor Orla. Vabimo vse stare in nove prijatelje društva.
Odbor.

Brežiški okraj.

Rajhenburg. Dne 17. decembra zvečer so došli
semkaj prevzv. knezoškof lavantinski, da izvršijo v
samostanu oo. trapistov dvojno cerkveno opravilo. V
nedeljo dne 18. decembra je prejel novoizvoljeni opat
P. Placid Epalle, nečak umrlega opata Janeza Krst.
Epalle, v samostanski kapeli v navzočnosti vse me-
niške družbe, več sosednih duhovnikov, mnogo ver-
nikov in gostov, od premlitlj. nadpastirja opatsko
blagoslovljenje in znamenja nove časti med prav gan-
ljivimi obredi, kakor so predpisani v rimskem ško-
fovskem obredniku. Pri blagoslovljenju sta asistirala
opat Gebh. Mair iz Zatičine na Kranjskem in opat
Avg. Moulin iz Maguzzana na Italijanskem. Po sv.
opravilu, ki je trajalo od 9. do 11. ure predpoldne, so
vsi menihi kleče in s poljubom prstana svojemu no-
vemu predstojniku obljubili vdanost in pokorščino.
Pri skupnem obedu, katerega se je razen vladnega
zastopnika barona R. Steeb in več gostov iz Rajhen-
burga udeležilo do 30 oseb, so prevzv. nadpastir s
priarčnim latinskim nagovorom čestitali novoblogo-
slovljenemu opatu ter se spominjali obeh najvišjih
dostojanstvenikov, svet. očeta in presvetlega cesarja.
— Popoldne so si vladika ogledali novo župnijsko
cerkev Marija Lurd v Rajhenburgu, drugi dan,
19. decembra, pa so podelili v samostanski kapeli še-
sterim redovnikom višji red diakonata. Novi diakoni
so: Tom. Akv. Planinšek od Sv. Lovrenca na Dr.
p., Konr. Jankovič iz Lupoglave na Brimorskem, Vinc.
Divjak iz Rajhenburga, Gabr. Montcoudiol iz St. Di-
dier na Francoskem, Ang. Pečnik iz Koprivnice in
Herman Vodenik iz Konjice.

b Rajhenburg. Dne 15. t. m. je umrl Janez
Hlebec iz Krajne brde, v Rajhenburgu. Bil je mož
stare korenine in blag značaj. — Bodi mu zemlja lah-
ka!

b Rajhenburg. Slov. kat. izobraževalno društvo priredi na praz-
nik sv. Štef. na ginitivo ljudsko igr. "Nežika iz Bleda". Začetek ob
3 uri popoldne. Ljubitelji nedolžne mladine, pridite pogledat, kakšno
veselje vam boče narediti!

b Št. Vid pri Planini. Naše kmečko bratno društvo priredi na
Štefanovo ob pol 8 popoldne dve gledališki predstavi in sicer: "Ves-
tarka" in "Kmet Her. d.". Vsi, ki si želite prijetne zabave, ste prijazno
vabljeni.

b Podsrada. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi dne 26.
gradna dve samimi gledališki igri. Priizkušemo obilne odeležbe.
Odbor.

Narodno-gospodarski paberki.

Draginja je med nami. Vse je postalo dražje,
kakor je bilo pred 10. leti. Zraven draginje pa smo
prijadrali še tudi v čas, ko je med nami zelo malo
denarja. Denarne družbe so vtaknile milijone in mili-
jone denarja v nova podjetja ter ga odtegnile sploš-
nemu prometu. Dežele in občine jemljejo denar iz
bank in drugih denarnih zavodov, da plačujejo svo-
je dolgove. Avstrijska državna polovica je najela za-
držna leta več sto milijonov znašajoča posojila v Avstri-
ji in Nemčiji. Istotako je storila ogrska državna polo-
vica, kajti francoski in angleški denarni mogotci ji iz
političnih razlogov niso hoteli dati posojila. Anglija in
Francija ne marata za našo zvezo z Nemčijo, vsled
tega nam nočeta dati nobenega denarja več, in
tako nam naša zveza z Nemčijo pride jako drago. Ve-
dreti je tudi treba, da je mnogo razpoložljivega denarja
sedaj v času draginje v rokah špekulantov, ki na
borzah in na tihem poskušajo svojo srečo.

Zraven draginje živil, obleke in drugih življen-
skih ter gospodarskih potrebščin imamo torej tudi
draginjo in pomanjkanje denarja. Ta tesnoba denarja
se čuti povsod, tudi pri nas na Slovenskem. Posamez-
nikom in denarnim zavodom gre tesna za denar, ker
se mnogo več po njem povprašuje, kot v navadnih,
cenih časih. Toda samo nespameten ali zloben človek
bi mogel z ozirom na omenjena dejstva trditi, da ob-
stoji kje kaka nevarnost za denar. Varno je vse bolj,
kakor kedaj, ker v draginji raste tudi vrednost zem-
ljišnih izposojil, a tesno in drago je vse.

Pravzaprav je dandanes cel svet velika trgo-
vina. Vse trguje. Viničar s svojo perutnino, kočar s
svojo živino, kmet s svojimi poljskimi pridelki, tržan
in meščan s svojimi rokodelskimi, obrtnimi in indu-
strialnimi izdelki.

Leta 1895. se je na celem svetu preko carinskih
mej različnih držav spravilo blaga potom trgovine za
71,5 milijard mark (ena marka je 85 vin.) Toda že
leta 1900 je svetovna trgovina poskočila na 90,3 mili-
jarde mark, 1905 je znašala 112,5, in 1907 že 131 mi-
lijard mark. Slaba letina leta 1908 in nasledki polo-
mov mnogih podjetij v ameriki je povzročilo, da je l.
1908 znašala svetovna trgovina samo 121 milijard; a
1909 je zopet poskočila in še bolj tekoče leto. V teku
15 let se je torej svetovna trgovina podvojila.

Svetovna trgovina ima namen, da pomnoži na-
rodom dobrine zemeljskega življenja in da povzra de-
lu ceno. Vsako, tudi najmanjše gospodarstvo čuti utri-
panje svetovnega prometa. Ako je žetev slabo izpad-
la, če carina zabranjuje uvoz inozemskih živil če so
se zvezali imejtelji železnih rudokopov ali petrolejskih

jam, da ženejo cene kvišku, če je postal sladkor draž-
ji, ena ali druga sprememba v svetovnem trgovskem
prometu, se čuti tudi v najbornejši koči.

Ker stanje na svetovnem trgu učinkuje na vsa-
ko družino, na vsako hišo, zato pa se nam je treba
tudi brigati za gibanje v svetovnem gospodarstvu. Tu-
di slovensko časninarstvo bi se moralo baviti s temi
dogodki, kar bi bilo gotovo bolj koristno, nego se bo-
riti proti klerikalnim zmajem ali pa celo proti strupu
iz Judeje.

Vse države hočejo novih dohodkov. Finančni mi-
nistri in politiki si belijo glave, odkod dobiti novih vi-
rov. Stare davke zvišati, to je sicer najlažje, a proti
temu se vse brani.

Zdaj so iztuhali nov davek, a že je močan od-
por proti njemu, ker pravijo, da je krivičen. To je da-
vek na vrednostni prirastek. Kolikor nam znano, je
ta davek vpeljan na Kranjskem, Predarliskem, Gor.
Avstrijskem in Trstu. Nemška država ga bo vpeljala
kot državni davek. Kaj je podlaga temu davku? Če si
kupil tik mesta oral zemlje in če se je začelo mesto
močnoširiti, potem je gotovo, da se je v teku 10 let
tvojemu oralu zemlje vrednost povišala. Vrednost je
torej brez tvoje zasluge prirastla. A recimo, ti si vo-
dilna oseba v mestu in si mnogo storil, da se je začelo
mesto dvigati in širiti. V tem slučaju pa je prirast-
la vendar vrednost tvojega truda, in ti si krivično ob-
dačen.

Zato pa hočejo nekateri drug davek, namreč da-
vek na premoženjski prirastek. Če si dokupimo novo
njivo, imamo denar, ali vsaj upanje do denarja, vsled
tega tudi lahko več davka plačam. Toda tudi proti te-
mu davku, ki pa ni še nikjer vpeljan, se že oglašajo.
češ, zadel bi samo hiše in zemljišča, ne pa denarne
mogotce. Prav imajo.

Književnost in umetnost.

§ **Najlepše književno darilo ob Božiču**, ko se
glasi po vsem svetu spev ... in mir ljudem na zem-
lji ... je esperantska slovnica. Mednarodni jezik es-
peranto hoče pobratiti vse narode, sodelujete vsi, "ki
ste dobre volje," pri tem velikem mirovnem delu; na-
ročajte esp. slovnico ter jo širite med svojimi znanci!
Esp. slovnica stane s poštnino vred 1'30 K pri založ-
niku Lj. Koser, Jursinci pri Ptuj, Stajersko.

§ **Crna žena.** Ta krasna, iz domače zgodovine
zajeta povest, je izišla ravnokar v zalogi Katoliške
bukvarne v Ljubljani kot ponatis iz "Domoljuba". Po-
vest je zajeta iz najzanimivejše in najviharnejše dobe
naše narodne zgodovine, namreč iz časa turških bo-
jev in kmečkih uporov. Broširana stane le 1 K 40 v.,
vezana pa 2 K. ter se dobi v Katoliški bukvarni v
Ljubljani. Povest je vredna, da si jo nabavi sleherni
kmečka hiša.

§ **Dekle z biseri.** Povest iz prvih časov kr-
ščanstva. Ta krasna, izredno zanimiva povest je ravn-
nokar izšla kot 13. zvezek "Ljudske knjižnice" v za-
logi Katoliške bukvarne v Ljubljani. Knjiga stane
2 K 40 vin., krasno vezana pa 3 K 20 vin.

Iz celega sveta.

Zoper očesno utrujenost beremo v nekem listu
prav preprosto zdravilo. K litru vode se naj primeša-
ta dve žlici dobrega žganja in malo soli; vse to se
mora dobro premešati. In sedaj je treba samo še vsa-
ko jutro in večer obrisati oči s cunjico, ki se je napo-
jila v tej mešanici. — Ako se obrnese, je vsekakor zelo
preprosto, ceno in koristno zdravilo za vse, ki ve-
liko delajo ob umetni razsvetljavi.

Strajk tatov. Iz Varšave poročajo: Na cestnih
vogalih so pred kratkim ponoči nabili odnotni tatovi
sledече oznanilo: "Mi, združeni tatovi varšavski, s
tem javno naznanjamo, da začnemo stavkati in da se
odpovemo svojemu rokodelstvu. Policija se je dosedaj
zadovoljevala s polovico našega plena, zdaj pa zaht-
eva 75 odstotkov, tako, da nam ostane od vsakega u-
krađenega rublja samo borih 25 kopejk. Če ostane po-
licija pri svoji zahtevi, tedaj smo prisiljeni, opustiti
svoje rokodelstvo, ker ne moremo pod takimi pogoji
pošteno živeti." Policija išče povzročitelje tega špasa,
ki jasno obsojajo podkupljivost varšavske policije.

Kako čitat časopise? Važnejše članke počasi in
s premislekom prebiraj! Članke in poročila, o kate-
rih meniš, da bi ti kdaj kakor tvarina za predavanja
mogli služiti, izstriži in shrani v posebnem zavoju, da
jih lahko najdeš, ko jih boš rabil. Ni pa dovolj, da
prebereš časopis, treba je, da se s svojimi tovariši
tudi razgovarjaš o vsebini posameznih člankov. Tak
razgovor je zelo koristen, kajti pri tem se človek iz-
vežba, da si upa brez strahu v manjših družbah na-
stopati kakor govornik. Za društva je posebno važno,
da na tak način izvežba svoje člane. Osebná agitaci-
ja ni skoro nikjer tako potrebna, kakor pri družtvih,
posebno v onih družtvih, ki zbirajo pod svojim okri-
ljem tudi mladino. Osebná pa bo agitiral uspešno le
tisti, ki je v tem izvežban in zna na napade nasprot-
nikov dati dovoljen odgovor. Potreben pouk v tem pa
podaja čitanje časopisov in priprostih spisov.

Operacije v starih časih. V starih časih, ko so
ranocelniki neradi odstranjevali človeku bolne ude,
pač ne moremo pojmiti, kako grozno surovo so postopali.
Bil je že napredek, da so po odvzetju kakega uda,
da bi ustavili kri, vtaknili operiran ud v vrelo olje.

Ko je markiz Deklo trpel na tolščici, so mu okoli leta
1190 zdravniki kar prerezali trebuh. Seveda je bil
na ta način za vedno osvobojen vseh bolečin. Avstrijski
vojvoda Leopold je dne 26. decembra 1194 padel
na neki viteški bojni igri s konja in si ob padcu tako
nesrečno zlomil goleno, da so koščeki kosti visoko mo-
leli iz kože. Zdravniki so ga obvezali, niso si pa u-
pali mu odrezati noge. Tedaj je vojvoda sam položil
sekiro na ranjeno nogo, in njegov komornik je moral
trikrat udariti s kladivom po sekiri, tako, da je noga
odletela proč. Seveda je umrl tudi ta ranjenec. Še 200
let pozneje niso postopali ranocelniki nič mileje. Ko
je nadvojvoda Albrecht, poznejši cesar, menil, da je
zastrupljen, so ga zdravniki obesili tako, da mu je vi-
sela glava navzdol in so mu iztaknili eno oko, da je
„iztekel strup". — Ako so postopali ranocelniki tako
s kralji in cesarji, kako so postopali šele z navadnim
ljudstvom.

Koliko velja žena? Neki ameriški ženski list je
priobčil cene, za katere je mogoče dobiti pri različnih
divjih rodovih ženo. Najdražje so žene pri Kafrih.
Kajti pri njih velja žena od ene do deset govedi, ka-
kršna je pač ženska. Na Kamčatki žena že ni toliko
vredna; dobi se jo lahko za par severnih jelenov.
Čudna je cena žene pri turkestanskih Tatarjih. Tam-
kaj se mora plačati za ženo toliko masla, kolikor tehta
žena. Pocení pa so v Ugandi, kjer se more dobiti
ženo za nekoliko patronov ali pa za škatljo igel. Go-
tovo najcenejše pa so žene v avstralskih pragozdih,
kjer se jih more dobiti za škatljico vzgajalca.

Draginja na Ruskem. Zasebna komisija, ki jej
je poverjeno proučevanje razlogov, radi katerih čim
bolj narašča v Rusiji draginja, je ugotovila, da so se
v zadnjem desetletju podražile vse potrebščine za ce-
lih 18%. Cene mesa n. pr. od leta 1890 poskočile
za 50 do 60 odstotkov. Glavni razlogi tej draginji so:
propadanje živinoreje, podraženje krme, naraščajoča
potreba mesa, karteli zalagateljev mesa itd. Cene ma-
slu so narasle za 20%, cena soli za 4 do 6 kopejk po
pudu.

Žene proti pijanstvu. Odposlanstvo dvajsetih
članic zveze mažarskih gospodinjiskih društev se je
predstavilo pred dnevi ogrskemu ministrskemu pred-
sedniku grofu Khueni in mu sporočilo prošnjo zveze.
Voditeljica odposlanstva je prosila ministrskega pred-
sednika, naj odredi, da se nedeljski počitek od sobote
popoldne do ponedeljka zjutraj raztegne tudi na žgan-
jarnje in gostilne. Pripomnila je, da je odposlanstvo
že šestič z isto prošnjo pri vladi, naj pomaga, da se
omeji pijančevanje. Delo gospodinjiskih društev pa bo
ostalo brezuspešno, ako ga vlada odločno ne podpira.
Orisala je žalostno sliko, ki se nudi na budimpeštanskih
ulicah od sobote popoldne do ponedeljka zjutraj.
Ministrski predsednik je odgovoril, da je prošnja po-
polnoma upravičena ter da vlada sama stremi po tem,
da se omeji pijančevanje. Obenem je prosil odposlan-
stvo, naj zveza gospodinjiskih društev nadaljuje svoje
delo proti alkoholu ter naj uporablja vsa sredstva,
ki so mogoča.

Poročilo o živinskem sejmu v Gradcu dne 15. dec. 1910.

Na sejmu je bilo 264 volov, 78 bikov, 9 krav in 4 teleta. Pro-
dajali so se dobro rejeni volli od 92 do 104 K, srednje debeli volli od
82 do 94 K, suhi od 76 do 80 K, dobro rejene krave od 70 do 80 K,
srednje debele od 56 do 68 K, suhe krave od 48 do 54 K, biki od
78 do 94 K.

Poročilo o živinskem sejmu na Dunaju dne 17. decembra 1910.

Na sejmu se je prignalo 588 komadov goveje živine in sicer
1519 komadov rejene živine, 82 komadov pašne živine in 317 krma-
dov suhe živine. Prodajali so se dobro rejeni volli od 74 do 88 K
biki in krave od 80 do 107 K za 100 kg žive teže.

Svinjski sejem na Dunaju dne 17. dec. 1910.

Naznačenih je bilo 18120 svinj, prgnalo se je pa ob začetku
sejma samo 5/95 praščev in 6/06 debelih svinj, skupaj 12101 svinja.
Pisčevale so se dobro rejene svinje od 1 K 40 vin. do 1 K 42 vin.,
srednje svinje od 1 K 32 vin. do 1 K 36 vin., lahke vrste po 1 K 22
vin. do 1 K 30 vin. za 1 kg žive teže.

Najnovejše novice.

Preč. gg. župnike nujno prosi tiskarna sv. Ci-
rila, da blagovolijo takoj naročiti potrebne spovedne
listke, ker pozneje vsled množestvilnih naročil v par
dneh ni lahko mogoče vsem gospodarjem naenkrat ustre-
di.

Smrtna kosa. Anton Muhič, šestošolec maribor-
ske gimnazije, je v ponedeljek dne 19. t. m. ob 7. uri
zjutraj umrl. Pogreb se je vršil v sredo. —
Ranjki je bil doma pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Že 3
mesece je bolehal in je bil letošnje šolsko leto ves čas
doma. N. v m. p.!

Iz pošte. Poštni adjunkt Albin Lichtenegger v
Gradcu je imenovan za poštarja prvega plačilnega
razreda v Braslovčah.

Nov brzojavni urad. V Ivanjkovcih pri Ormo-
žu so dne 20. t. m. otvorili nov brzojavni urad ter ga
izročili prometu.

Listina Ormožani.

Celje, Sv. Tomaž pri Ormožu: Preprosto za to številko. — D'am-
lie, Redica, Globoko, Št. V d pri Groseln-m: Tokrat ni bilo mogoče,
Ojavimo prihajajoč. Vurb-rg: 8: je odposlala prvega dopisniku,
da nam odgovori. — Zdole: Preobčno in žaljivo.

Pridobivajte nove naročnike!

Lepa darila za Božič in Novo leto v veliki izbiri **E. Ilchu, slašičarju**
se dobijo pri Marbor, Gor. Gosp. ulica 38.

ljevala pravna pogajanja v Pragi. — Hrvaški sabor je sklican dne 20. t. m.

Dne 19. decembra: Vojno ministrstvo je ozirom na to, da se bo uvedla dveletna službena doba, in bo treba zato bolj natančne šolanja vojakov, odredilo, da se imajo v bodoče častniki veliko bolj kakor doslej priučiti drugemu deželnemu jeziku, oziroma jeziku polka, to je moštva. Dosedanji jezikovni tečaj za častnike niso imeli zaželjenega uspeha, vsled česar se bo to zdaj preosnovalo in se bodo uvedle stroge izkušnje; vrhu tega morajo poveljstva jezikovni izobrazbi častnikov posvečati posebno skrb. — Cesar je sprejel včeraj v posebni avdienci barona Bienertha in ogrskega ministrskega predsednika Khuena, ki sta mu poročala o političnem položaju. — Iz Londona se javlja, da se skliče novi angleški parlament dne 8. februarja, katerega dne se slovesno otvori.

Cenjenim naročnikom.

Zopet je pred durmi novo leto, ko bo treba obnoviti za leto 1911 naročnino na „Slovenskega Gospodarja“. Ker je ob novem letu v tiskarni silno veliko dela, zato smo že v predzadnji številki položnice, da spravimo s tem delo naprej. Prosimo pa cenjene naročnike, da bi nam poslali naročnino za leto 1911 že pred novim letom, kolikor jim je to mogoče. Po praznikih namreč in po novem letu se nam delo v upravnstvu grozno kupiči, da ga mnogokrat pri najboljši volji ni mogoče sprosti opravljati. Le pomislite, če nam 10.000 do 12.000 naročnikov pošlje v par dneh naročnino, koliko da to vpisovanja! Ako pa se začne naročnina pošiljati že v drugi polovici decembra, se vpisovanje poslanega denarja lepše razdeli in bolj mirno izvrši, kakor če pride po 300 do 800 naročnikov naenkrat. Zatorej prosimo še enkrat, da se začne pošiljati naročnino prej ko mogoče.

Denar se naj pošilja po položnici, ki naj se natančno izpolni. Ime se naj razločno piše, ravno tako tudi pošta. Stari naročniki naj zapišejo na položnico nad besedami „Položnica“ besede: **Star naročnik**; novi naročniki pa naj na istem mestu napišejo besede: **Nov naročnik**. Ravno tako se naj zapiše na nakaznico „**nov**“ ali „**star**“, če pošlje kdo denar po nakaznici. S tem nam prihranijo naročniki mnogo, mnogo časa. Torej ne pozabiti!

„Slovenski Gospodar“ bo stal s prilogo „Gospodarske Novice“, kakor do zdaj 4 krome na leto.

Vse dosedanje naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti. Vsak naj skuša pridobiti še vsaj enega novega naročnika! Uredniki pa bodo posvetili listu vso skrb, da bo res zanimiv in zabaven. Posebno bo delal urednik „Gospodarskih Novic“ na to, da bo ta prepotreben list za našega kmeta prinašal mnogo koristnega in poučnega berila!

Zdaj torej vrli somišljeniki, na agitacijo, da bo naš list v kratkem v vsaki poštini slovenski hiši!

Uredništvo in upravnništvo.

Razne novice.

* **Vesele božične praznike** želimo vsem sodelovalcem, naročnikom in prijateljem našega lista. S temi željami pa združujemo iskreno prošnjo, da sedaj pred novim letom, ko se objavljajo naročnine za list, zastavijo krepko agitacijo za naš list. Močno število naročnikov je moč stranke, je moč misli, katere zastopamo. Sovražniki našega katoliškega kmečkega ljudstva ne zamudijo nobene prilike, da posejejo ljuško, zato tudi mi ne smemo spat. V delu je rešitev, v agitaciji rast lista in stranke!

* **Imenovanje.** C. kr. finančno ministrstvo je imenovalo c. kr. finančnega komisarja dr. Josipa Povaleja finančnim tajnikom „ad personam“. To je pravi odgovor na vse neosnovane napade v „Marburgerci“ in tudi slovenskih liberalnih časopisih, katerim je bil ta odlični višji finančni uradnik popolnoma po krivici izpostavljen.

Iz sodnijske službe. V pokoj je stopil vodja okrajne sodnije na Vranskem, deželnosodni svetnik g. Rotner.

Razpisana učiteljska mesta. Na petrazredni ljudski šoli v Kapeli pri Radencih ste razpisani mesti učitelja in učiteljice. Šola je v drugem krajevnem razredu. Zahteva se znanje obeh deželnih jezikov. Prošnje do 20. januarja 1911 na krajni šolski svet v Kapeli. — Na šestrazrednici pri Sv. Barbari v Halozah je razpisano mesto definitivnega učitelja. III. krajevni razred. Prošnje do 10. jan. 1911 na krajni šolski svet pri Sv. Barbari. — Na 5razredni ljudski šoli pri Sv. Križu na Murskem polju je razpisano mesto učitelja. Šola je v II. krajevnem razredu. Razpisujejo se še naslednja mesta za učiteljice: Pri Sv. Križu na Murskem polju, na okoliški 5razredni dekliški Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru, in na ljudski šoli pri Sv. Petru pri Račgoni. Vsa ta mesta so v II. krajevnem razredu. Prošnje na pristojne krajne šolske svete do 20. januarja 1911. — Razpisano je nadalje do 31. decembra nadučiteljsko mesto na Vranskem, ker je stopil tamošnji nadučitelj S. Meglič v pokoj.

* **Za ljudsko štetje.** Ako bi kateri Slovenec dvomil o tem, ali ga je števni komisar zapisal kot Slovence, naj pogleda še tekom meseca januarja zapisno polo njegove družine pri občinskem predstojniku. Ta mora namreč po končanem štetju zbrati vse podatke o ljudskem štetju, in jih do 5. februarja vpo-

slati politični oblasti. Če se torej opazi, da je števni komisar drugače vpisal, kot mu je izpovedala stranka, napraviti je treba takoj pritožbo na okrajno glavarstvo. Opozarjamo naše ljudi, naj pazijo na postopanje nemškutarjskih komisarjev, pa tudi naši možje, ki opravljajo posel števni komisarjev, naj bodo strogo nepristranski, da ne pridejo v nasprotje s kazenskim zakonom. Dijaki in mladina, postavite se zopet pri ljudskem štetju v službo naroda!

* **Iz liberalnega tabora.** Štajerska liberalna stranka vedno bolj hira. Sedaj naznanja, da bo z novim letom „Narodni Dnevnik“ prenehal izhajati. Zapustil bo za seboj dolgovne in zavest, da je bil najumazanjši list, kar jih je kdaj izhajalo na Štajerskem.

* **Na stražo!** Brez dvoma je, da se bodo liberalci sedaj, ko jim je izdahnul „Narodni Dnevnik“, z vso silo vrgli na agitacijo za svoja še živeča lista „Nar. List“ in „Slogo“. Hodili bodo od hiše do hiše ter lovili naročnikov. Naši somišljeniki naj stoje na straži in se pripravljajo na krepek odpor, ki naj obstoji v agitaciji za „Slov. Gospodarja“, „Naš Dom“ in „Stražo“.

* **Naša stranka** je sedaj tudi glede na častnikarstvo močnejša, nego nasprotna liberalna. Tam imajo z novim letom le še „Slogo“ in „Narodni List“, mi imamo „Naš Dom“ za mladinsko organizacijo, tednik „Slovenski Gospodar“ in trikrat na teden izhajajočo „Stražo“. Mi gremo naprej, liberalci nazaj!

* **Kapucini** v Celju nameravajo prihodnje leto povečati in prenoviti svojo redovno cerkev. Kdor pozna to majhno, sicer lično cerkvico in upošteva navaj ljudstva, ki prihaja v to cerkvico od vseh strani, ta ve, da je povečanje te cerkvice res potrebno. In da se bo to uresničilo, treba je samostanu pomoči in podpore od vseh strani. Zato se udano podpisani obračam z zaupanjem do vseh samostanskih prijateljev, znancev in dobrotnikov s prošnjo, da me podpirajo pri tem podjetju. Posebno sedaj o božičnih praznikih se vsem priporočam za prav bogato „božično darilce“. — Za dobrotnike se berejo vsak mesec 4 sv. maše! Za vsak dar se že naprej zahvaljuje iz srca — p. Ladislav Hazemali, t. č. gvardijan.

* **Pritožbe** proti odločbam županstev. Ker se čisto dogajajo slučaj, da občani ne vedo, kako naslavljati morebitne pritožbe proti županstvu, je potrebno, da podamo tu točno pojasnilo o tej stvari. Pred vsem moramo imeti pred očmi, da so županstveni pesli — v popolnem soglasju z dvojnimi področjem občin dvojni, in sicer posli lastnega in posli prenešenega delokroga. Proti vsaki odločbi ali določili županstva je dopuščen utok ali rekurz. Upoštevati pa je pri tem, da je pot višjih instanc različna in se ravna po tem: ali se izpodbijalna odločba ali določilo nanaša na samoupravo (lastno), ali pa na politično (prenešeno) področje. V prvem slučaju je utok proti županstvenim odločbam predložiti deželnemu odboru; v drugem slučaju je predložiti utok c. kr. okrajnemu glavarstvu dotičnega okraja, oziroma v tretji inštanči c. kr. namestništvu v Gradcu. Če bi odbor sklepal o rekurzih in stvareh, ki se tičejo političnega (prenešenega) področja, je dotični sklep neveljaven. Naj podamo praktičen izgled. Kak župan izvršuje n. pr. z dvema podžupanoma vred pravico nalaganja kazni. Ker spada ta pravica nalaganja kazni v prenešeno področje, ni smeti utoka proti kazenski razsodbi, ki jo je izdal župan z dvema podžupanoma vred, predložiti odboru, marveč okrajnemu glavarstvu. Vzemimo še slučaj, ko mora odbor sklepati o utoku, vloženem v samoupravnih stvareh proti kakim odločbi župana, tedaj ne sme dotični odborovi seji predsedovati župan. Odbor more torej razpravljati in sklepati o teh utokih kedarkoli si boji, ne da bi mu bilo treba gledati na rok. Taki utoki se smejo prijaviti usmeno v občinskem uradu, ali pa se lahko vlagajo pismeno.

* **Kmetovalci, pozor!** S 1. januarjem 1911 stopi v veljavo nova postavna odredba o varnostnih pripravah pri kmetijskih in drugih strojih. Mlatilnice, domači mlini, vejalnice, stroji za pripravo krme i. dr. morajo biti opremljeni z varstvenimi pripravami, da se preprečijo morebitne nesreče. Kdor ne bo zavaroval strojev, zapade kazni. Natančneje o tem se izve pri županih.

* **Hmeljišča** v Avstriji v letu 1910. Poljedelsko ministrstvo je nedavno izdalo začasno statistiko o velikosti površine zemlje, ki je nasajena v Avstriji s hmeljem. Glasom te je bil leta 1910 v Avstriji nasajen hmelj na 20.037 ha; od tega odpade na Češko 73,2%, Galicijo 11,4%, Štajersko 3,7%, Moravsko 3,1%, in Gornje Avstrijsko 2,6%. Ako primerjamo ta števila z onimi iz leta 1909, vidimo, da so se v letu 1910 hmeljski nasadi omejili, in sicer v celem za 2500 ha (11,5%). Najbolj se je poznalo to na Štajerskem (40,2%), Gornje-Avstrijskem (38,5%), v Galiciji (10,1%), na Češkem (4,7%); na Moravskem pa so se hmeljski nasadi zvečali za 3,4%. Primerjanje obsegov hmeljskih nasadov od leta 1900 do 1910 nam pokaže stalno omejevanje hmeljišč. To je razumljivo, če se pomisli, da stalno naraščajoči stroški ne stoje v pravem razmerju z negotovostjo pokritja in s cenami hmelja.

* **Stetje živine.** Še enkrat opozarjamo na stetje živine, ki se bo vršilo o novem letu. Celu napačno, da prav nespametno je, pri tej priliki živino zatajiti. Kajti davek se ne odmerja po številu živine, ki se določi po štetju, ampak vendar-le po velikosti in vrednosti zemljišč, oziroma po napovedi za osebno dohodnino. Pač pa se bodo državne podpore, ki so namenjene za povzdigo živinoreje in pospeševanje vnovčevanja živine, odmerjale po številu živine, ki se bo določilo po štetju. Čim več živine se bo pri nas na-

štelu, tem večje bodo podpore. Tudi deželne podpore se bodo ravnale po teh številih. Ker se bo vsled neugodnih krmskih letin in vsled silnega povpraševanja po živini letos itak naštelu manj komadov, nego se je je drugokrat, bo treba tem vesteje vsak rep napovedati, sicer bo škoda pri delitvi podpor za nas velika.

* **Bolezen** na gobcu in parkljih. Tekom zadnjih dni se je v več občinah mariborskega političnega okraja uradno dokazala bolezen na gobcu in parkljih med govejo živino. Okuži se s to kugo ne le goved, ovce, koze in svinje, temveč tudi človek. Ljudje se okužijo večidel, ako zavživajo surovo ali nezadostno kuhano mleko iz okuženih hlevov in tudi iz takšnega mleka narejeno sirotko, surovo maslo itd. Z ozirom na to dejstvo se uporabljajo probivalstvo svari pred použivanjem surovega ali nezadostno kuhanega mleka.

* **Južna železnica.** Železniški odsek državne zbornice se je v zadnjih dveh sejah bavil z vprašanjem zvišanih tarifov južne železnice. Lanske leto se je posrečilo odseku, da je dovolila vlada zadostno zvišanje le za eno leto. Pod pretvezo, da državni zbor ni zboroval, pa je letos dovolila vlada zvišane tarife do konca leta 1917, in sicer kljub temu, da so proti zvišanju ugovarjali deželni zbori prizadetih dežel.

* **Izdelovanje** sodavice je, kakor naznanja državni zastopnik, postala koncesionirana obrt.

Položaj obmejnih Slovencev je žalosten. Boriti se morajo takorekoč noč in dan proti tujemu nasilju, da si ohranijo svoj jezik in svojo zemljo. Ali sami so preslabi, da bi mogli dobojevati gigantski boj. Pomagati jim morajo oni, ki so v srečnejših razmerah. — Res je, da vsak ne more prispevati z denarjem, podpira pa lahko obmejne Slovence s tem, da kupuje blago, ki se prodaja v korist obmejnim Slovincem. Tu mislimo na Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem, ki je opremljena s štampiljo „Slovenske Straže“. Kolinska kavina primes je izvrstni domači izdelek, ki daleko nadkriljuje vse tuje tovrstne izdelke. Skatljice, ki se prodajajo izrecno v prid obmejnim Slovincem, niso nič dražje od navadnih skatljic, in blago je v njih ravno tako izvrstno. S tem torej, da kupujemo Kolinsko kavino primes v korist obmejnim (na skatljicah mora biti štampilja „Slovenske Straže“!), podpiramo obmejne Slovence, ne da bi pravzaprav sami pri tem kaj trpeli, kajti od prodane kavine primesi prispeva za obmejne Slovence tovarna sama iz svojega. Zato je dolžnost vsakega našega somišljenika, da zahteva v prodajalnicah izrecno in samo ono cikorijo z napisom: „V korist obmejnim Slovincem“, in ki je na nji štampilja „Slovenske Straže.“

* **Za „Slov. Stražo“** je nabral obrambni dsek Dekliške zveze v Šmartnu pri Velenju 1500 obrabljenih poštinih znamk Hrvala!

* **Darovi** za gospodarsko šolo na Tebarjih pri Celju P. n. gg.: Franc Ogradi opat v Celju, 4 polovnjake vina, Jožef Omeč, župnik pri Sv. Lovrencu na Drav. polju, 5 K. Ivan Zadravci, župnik pri Sv. Bolfeanu, 27 K. Jernej Frangež, župnik pri Sv. Marjeti na Pesnici, 20 K. Justina Jordan nabrala v Gotovljah 15 K. Fr. Pečnik, župnik v Počgorju, Jakob Zupančič, župnik v Gotovljah, Jurij Šelih, župnik pri Sv. Križu, Martin Jurkovič, dekan v Ljutomeru, po 10 K. J. Fleck, prost v Ptaju, 7 K. Františka Vrtot, pri Sv. Františku, 7 K. Ivan Kunc, župnik pri Jurju ob Sladnici, Val Kropivšek, kaplan v Ščatanju, Franc Hirt, župnik v Slivnici, Jožef Kodrič, kaplan v Kamnici, Jožef Kolarič, župnik na Paki, dr. Anton Sahač, dekan pri Sv. Ani na Krembergu, Josip Sinko, župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., po 5 K. Frid. Repolusk, župnik v St. V. du sad Valdekom. Karol Kumer, župnik na Pihovi, Davorin Roškar, župnik pri Sv. Florjancu, Fr. Spindler, kaplan v Brečicah, Anton Kolar, župnik v Ilju. Jos. Tombah, župnik pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Josip Lončarič, kaplan v St. Jurju pod Taborom, Marija Koceli v Celju, po 4 K. Ankn Kubar, kaplan v Središču, 3 K. Karol Gmeiner, župnik v Sirju, M. Zemljic, župnik v St. Jurju ob Pesnici, Ivan Lenart, nadžupnik v Šmartnu, Jožef Pečnak, kaplan v Trbovljah, Fr. Ogrizek, župnik v Dramljinu, Franc Lom, župnik v St. Petru na Kronske gori, Anton Podvinški, župnik v Remšoku, Mchorjani pri Sv. Križu pri Ljutomeru, Jožef Čiček, dekan v Jarenini, Vid Janšekovič, župnik v Svecini, Rudolf Krenner, kaplan v St. Rupertu v Slov. gor., po 2 K. Rozalija Hrušovar v Celju, Janez Pečolar v Ščatanju, Ivan Cajnar, župnik v Središču, Uršula Olup v Celju, Fr. Stubeč, kaplan pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, po 1 K. Katoliško podporno društvo v Celju.

Štajercijanci — pogoreli.

Štajercijance hudo boli, ker so naši slovenski deželni poslanci z obstrukcijo ustavili za kmečko ljudstvo in posebno za Slovence na Spodnjem Štajerskem škodljivo delovanje nemško-nacionalne večine v dež. zboru. Naše spodnještajersko slovensko ljudstvo je na mnogih shodih izrekalo svojim zastopnikom radi njih možatega nastopa v deželnem zboru neomajano zaupanje. Rečemo lahko, da stoji ogromna večina spodnještajerskega ljudstva za našimi poslanci.

Da bi se skrhal ta ugled naših voditeljev, sklicala je „Štajercjeva“ stranka za nedeljo, dne 18. dec. „velik kmečki shod“, za mariborsko okolico in Maribor.

Na stotine in stotine vabil se je poslalo iz Ptujja, vabilo se je tudi pristaše Kmečke zveze; a koga smo videli na zborovanju? Mariborske purgarje, nekaj mesarjev, vse nemškutarjske krčmarje iz okolice, več odvisnih viničarjev ter vse nemškutarjsko učiteljstvo od znanega Bresnika, Saduja, pa doli do Gattija. Kmetov, pravih kmečkih obrazov smo videli zelo malo.

Prvi je dobil besedo urednik „Štajerca“, bivši socialni demokrat Linhart. Girstmayr je vprašal zborovalce, ali se naj govori na shodu nemški ali slovenski. Seveda so vsi štajercijanci glasovali za nemščino, le navzoči pristaši K. Z. so proti temu odločno protestirali.

Linhart je govoril medlo. Rekel je, da je za nemškutarje najnevarnejša stranka Kmečka zveza. Liberalci niso nevarni za nje. Srdito je napadal na-